

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Anže Golub

**Vojaške in policijske naloge na mirovnih operacijah: Primer delovanja
Slovenske vojske in Policije na območju Bosne in Hercegovine**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Anže Golub

Mentorica: asist. dr. Jelena Juvan

Somentorica: doc. dr. Maja Garb

**Vojaške in policijske naloge na mirovnih operacijah: Primer delovanja
Slovenske vojske in Policije na območju Bosne in Hercegovine**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

ZAHVALA

Ob izdelavi diplomskega dela bi se rad zahvalil mentorici dr. Jeleni Juvan in somentorici dr. Maji Garb. Polega tega bi se rad zahvalil policijskemu inšpektorju Vladimirju Pocku in podpolkovniku Marjanu Pervinšku ter štabnemu vodniku Karlu Movrinu, vsem policistom, vojakom, podčastnikom in častnikom, ki so sodelovali pri intervjujih, vsem udeležencem in inštruktorjem tečaja UNPOC 2010, kateri so mi dali mnogo idej za to nalogo, svojemu »mentorju« (ki je še precej več kot samo to) Tončku Kopsetu in ne nazadnje svoji sopotnici Rebeci, ki je trpela mojo pot študija in raziskovanja ter me z nasprotovanjem ves čas izzivala k razmišljanju.

Hvala vsem.

Mirovne operacije Slovenske vojske in Policije na območju Bosne in Hercegovine

Mir in predvsem varnost sta v sodobnem svetu in mednarodnih odnosih vedno bolj pomembna. Iz humanitarnega in političnega vidika so zelo pomemben način doseganja miru in varnosti ravno mirovne operacije. Sodobna vojska in policija se srečujeta pri svojem delovanju v mednarodni skupnosti, ko opravljata naloge v mirovnih operacijah in misijah. To je tudi okolje, kjer vojska dejansko izvaja naloge in se ne usposablja. V primerjavi s policijo, te naloge predstavljajo velik del delovanja vojske. Vojska se na območju mirovne operacije pojavi prva, ko oboroženi spopadi še trajajo, ali pa so ravno prenehali. Policija začne delovati na območju mirovne misije šele, ko je okolje že stabilizirano. Slovenska vojska je na območju Bosne in Hercegovine začela delovati že leta 1997, slovenska policija pa šele leta 2002. Obe organizaciji sta opravljali različne naloge na tem območju, in sicer tako naloge vojaškega tipa kot naloge policijskega tipa. Podrobnejša analiza pokaže, da je bilo slednjih več.

Ključne besede: Slovenska vojska, Slovenska policija, mirovne operacije, naloge vojaškega tipa, naloge policijskega tipa.

Peace operations of Slovenian army and Police in the area of Bosnia and Herzegovina

Peace and above all security are more and more important in the modern world and international relations. From humanitarian and political view, the peace operations are very important way to achieve peace and security. Modern army and police meet each other at their work in international community, when they perform their tasks in peace operations and missions. This is also the environment, where the army doesn't train and actually performs its tasks. Compared with police, these tasks represent a large part of army operations. Army comes first to the area of peace operations, when the armed conflicts are still going on, or have just ceased. The police usually begins to operate in the area of peace missions, after the environment is stabilized. Slovenian military began to operate in the area of BiH as early as 1997, Slovenian police not earlier as 2002. Both organizations were performing different tasks in that area, as well military type tasks as police type tasks. Detailed analysis shows, that there was more police type tasks.

Key words: Slovenian army, Slovenian Police, peace operations, military type tasks, police type tasks.

KAZALO VSEBINE

SEZNAM KRATIC.....	6
1 UVOD.....	7
1.1 IDENTIFIKACIJA PROBLEMA.....	8
1.2 HIPOTEZA.....	8
1.3 STRUKTURA NALOGE.....	8
1.4 METODOLOŠKI RAZMISLEK.....	9
2 TEMELJNI KONCEPTI IN POJMI.....	10
2.1 POJMI.....	10
2.2 KONCEPT IN OPREDELITEV MIROVNIH OPERACIJ IN MISIJ.....	12
2.3 POMEMBNEJŠE ORGANIZACIJE.....	16
3 VOJSKA JE DRUŽBA BOJEVNIKOV.....	17
3.1 NALOGE VOJSKE IN POLICIJE V MIROVNIH OPERACIJAH.....	17
3.2 NALOGE POLICIJE NA MISIJAH.....	18
3.3 NALOGE VOJSKE NA MISIJAH.....	24
3.4 PRIMERJAVA NALOG POLICIJSKEGA IN VOJAŠKEGA TIPA.....	27
4 SLOVENSKA VOJSKA IN POLICIJA V BOSNI IN HERCEGOVINI.....	30
4.1 OZADJE IN ZGODOVINA DELOVANJA MIROVNIH OPERACIJ V BOSNI IN HERCEGOVINI.....	30
4.2 DELUJOČE STRUKTURE OBEH ORGANIZACIJ NA OBMOČJU BIH IN ANALIZA NALOG 32	
4.2.1 VOJSKA.....	32
4.2.2 POLICIJA.....	35
4.3 ANALIZA NALOG SLOVENSKE VOJSKE IN SLOVENSKE POLICIJE V BIH.....	37
5 ZAKLJUČEK.....	42
6 LITERATURA.....	47
PRILOGI.....	58
PRILOGA A: FOTOGRAFIJE GLEDE MIROVNIH OPERACIJ.....	58
PRILOGA B: OPRAVLJENI INTERVJUJI S PRIPADNIKI SV IN POLICISTI.....	63

SEZNAM KRATIC

EU	European Union, Evropska unija
EUFOR Althea	European Union Forces Althea
EUPM	European Union Police Mission
IFOR	Implementation Force ali Sile za uresničitev
IPTF	International Police Task Force
NATO	North Atlantic Treaty Organization; Severnoatlantska organizacija
OHR	Office of High Representative; Urad visokega predstavnika
OSCE	Organization for Security and Cooperation in Europe; Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi – OVSE
SFOR	Stabilization Force ali Stabilizacijske sile
STANAG	Standard NATO Agreement
UL OZN	Ustanovna listina organizacije združenih narodov
UNMIBH	United Nations Mission in Bosnia in Herzegovina
UN, ZN	United nations, Združeni narodi tudi OZN kot Organizacija združenih narodov
UNPF	United Nations Peace Forces
UNPREDEP	United Nations Preventive Deployment Force
UNPROFOR	United Nations Protection Force
VS OZN	Varnostni svet Organizacije združenih narodov

1 UVOD

Kaj je sploh namen raziskovanja in znanosti? Dobiti odgovor na vprašanja. Čemu to služi? Potešiti človekovo željo po raziskovanju in razumevanju tega sveta. Za mene je bil to razlog zaradi katerega sem se dejansko vpisal na fakulteto. Zanimali so me odgovori na vprašanja kot npr. kaj naredi nekoga sposobnega, da vodi državo? Zakaj obstajajo države? Zakaj še vedno prihaja do vojn? Tako kot se sprašuje Primož v romanu Ukana (Svetina 1968, 437): »Meni se je utrnila, druga misel. Nesmiselno je ubijati. Nesmiselno je začenjati vojno. Za vse je dovolj kruha in prostora na Zemlji. Čemu se pobijamo med seboj že tisočletja? Čemu?«

Še vedno nisem prepričan, da lahko znanost odgovori na ta vprašanja. Potrebno se je zamisliti, ali so res materialne dobrine tisto, kar potrebujemo in zaradi česar smo srečni? Tukaj se namreč začnejo vse vojne, konflikti in terorizem.

V diplomskem delu bom poskušal odgovoriti tudi na vprašanje, ali lahko znanost spremeni obraz vojn. Tako je ta naloga združitev vseh znanj, praktičnih in življenjskih ter študijskih izkušenj, ki sem jih pridobil v vseh letih študija. Tako bom z glavno hipotezo postavil na preizkus družboslovje in dal odgovor: »Ali je znanost prava pot?«

V delu se bom ukvarjal z mirovnimi operacijami, ki so oblika delovanja vojske, policije in drugih organizacij, katerih glavni namen je svetu prinesiti mir. Mirovne operacije so kljub prepričanjem star pojav, čeprav so danes v sodobni obliki dobile precej drugačno noto in to zaradi razvoja sveta, družbe in posledično tudi vojske. So edina praktična naloga, ki jo izvaja vojska, saj se večina vojská, ne bojuje več v vojnah in oboroženih spopadih.¹

V svetu mirovnih operacij se danes kot ključno vprašanje pojavlja, kaj je sploh cilj posamezne mirovne misije, saj se zdi, da zaradi pomanjkljivih informacij in nejasnega cilja osebje v teh operacijah velikokrat dejansko ne ve, kaj sploh počnejo daleč stran od doma, zato je izredno pomembno ugotoviti, kakšne naloge opravljata vojska oz. policija v mirovnih operacijah.

---

¹ To velja predvsem za zahodne države, ki so tudi najbolj angažirane v svetu mirovnih operacij.

1.1 IDENTIFIKACIJA PROBLEMA

V delu bom raziskal eno izmed zame zanimivejših vprašanj, ki se pojavlja v svetu sodobnih mirovnih operacij oz. na področju vojaških ved: »Ali vojska dejansko še izvaja vojaške naloge?«

Zakaj je to vprašanje sploh pomembno? V sodobnem svetu se izvaja vse večje število mirovnih operacij, ki postajajo tudi vse kompleksnejše, tako glede nalog kot števila udeležencev. Izkušnje in raziskava primerov je tako vse pomembnejša, saj ugotovitve, ki sledijo iz tega precej pripomorejo k uspehu misij. Iz praktičnega vidika je to zelo pomembno vprašanje predvsem zaradi usposabljanja oz. priprave pred odhodom na misijo in pridobitve ustreznega znanja ter zagotovitve ustrezne opreme. Teoretično se zelo navezuje na legitimnost mirovnih operacij, pri kateri se nam že takoj postavi vprašanje: »Ali mirovne operacije dejansko služijo namenu promocije miru, ali pa gre za vsiljevanje tuje kulture in pravil drugi skupnosti?«

Na osebni ravni se mi zdi zastavljeno vprašanje zanimivo zaradi svojega poklica² in predvsem zaradi udeležbe na mirovni misiji v bližnji prihodnosti.

Odgovor na zgoraj zastavljeno vprašanje bom skušal najti v študiji primera mirovnih operacij Slovenske vojske (v nadaljevanju SV) in Slovenske policije (v nadaljevanju SP) v Bosni in Hercegovini (v nadaljevanju BiH).

1.2 HIPOTEZA

Hipoteza: Sodobne vojske ne izvajajo policijskih nalog, ampak še vedno specifične klasične vojaške naloge.

1.3 STRUKTURA NALOGE

V prvem delu naloge bom predstavil osnovne pojme glede mirovnih operacij, delovanje in naloge policije in vojske v mirovnih operacijah na splošno, nakar se bom osredotočil na vojsko in klasificiral naloge vojske na policijske in vojaške. V drugem delu bom orisal ozadje

---

² Trenutno sem zaposlen v policiji, in sicer kot policist-kriminalist na policijski postaji Ljubljana-Šiška in se nameravam do konca leta 2011 udeležiti mirovne misije v okviru policije.

delovanja SV in SP v BiH, predstavil strukture, v katerih sta delovali organizaciji in naloge, ki sta jih izvajali. Nato bom z analizo nalog SV na območju BiH, naloge poskušal uvrstiti med policijske ali vojaške in skozi to ugotoviti ali zastavljena hipoteza drži ali ne. Ker se bom v nalogi ukvarjal tudi s policijo, se bom do določene mere dotaknil tudi vprašanja ali policija izvaja samo klasične policijske naloge ali pa njene naloge na operacijah dobijo vojaški značaj? Vendar to ne bo glavno vodilo naloge, ampak bolj smernica za morebitno nadaljnje raziskovanje.

1.4 METODOLOŠKI RAZMISLEK

Glede na to, da je v osrednjem delu študija primera, skozi katero bom poskušal preveriti hipotezo, je v tem delu prisotna deduktivna logika empiričnega raziskovanja. To je razvidno že iz same strukture diplomskega dela, saj v prvem delu postavljeno teorijo nadalje postavim na preizkus v drugem delu naloge, skozi študijo primera.

Osnova za izdelavo naloge sta dve publikaciji, in sicer Mirovne operacije in vloga Slovenije, avtorice Ljubice Jelušič, in Slovenija v svetu mirovnih operacij, avtorja Klemena Grošlja. Na podlagi teh publikacij, ki sta mi služili kot vodilo v tem delu, pa sem nadalje uporabil različne članke iz strokovnih vojaških revij ter različnih biltenov Slovenske vojske, almanahov, raznih publikacij MNZ. Poleg teh sekundarnih virov sem uporabil primarne vire, kot so priročniki ZN in NATO ter drugi dokumenti, do katerih sem dostopal preko spleta. V času zbiranja literature sem ugotovil, da bi naloge SV in policije na misijah najlažje primerjal z dokumenti, ki so izdani za posamezno misijo (ROE, DUF in CONOPS in ISF³), kateri pa so zaupne narave in tako do njih ne morem dostopati in jih tako tudi nisem mogel uporabiti.

Primarne vire sem med seboj primerjal in jih tudi analiziral in interpretiral s pomočjo sekundarnih virov. Opravi sem tudi intervjuje s posamezniki v obeh organizacijah, ki so bili udeleženi v misiji v BiH in nato primerjal dobljene rezultate med sabo in v kombinaciji s primarnimi viri. Vprašanja v intervjujih so odprtega tipa, saj je njihov glavni namen pridobitev informacij o izvajanju nalog na misijah, kar se mi zdi za ta namen zelo primerno. Intervjuje bi lahko imenoval polstrukturirane. Težko bi namreč pridobil primerljive rezultate v obeh organizacijah s strukturiranimi intervjuji in vprašanji zaprtega tipa. Na žalost večine

---

³ ROE- Rules of Engagement; DUF-Directive on use of force; CONOPS-Concept of operations; ISF- The Mandate Implementation Plan ali Integrated Strategic Framework (Varagič 2010, predavanje Un Mission Basic Course) Establishment and Operationalization of Security Council Mandates for Peacekeeping Operations).

intervjujev v SV nisem mogel opraviti osebno, saj to ni bilo mogoče že zaradi same strukture in tipa organizacije, ampak so intervjujanci vprašalnike izpolnili sami. Med pripadniki SV sem v vsaki enoti, ki je bila na mirovni operaciji v BiH, opravil intervju z enim vojakom in enim častnikom. Pri policistih sem opravil intervjuje z manjšim številom policistov, saj sem ugotovil, da so na misiji v BiH policisti zasedali samo tri različna delovna mesta. Prav tako žal nisem mogel uporabiti opazovanja z neposredno udeležbo, kar je bil tudi dejansko prvotni namen te naloge, saj se mirovne operacije ne morem udeležiti še vsaj do septembra 2011.

Zaradi vsega zgoraj naštetega sem veliko uporabljal deskriptivno metodo in primerjalno metodo.

2 TEMELJNI KONCEPTI IN POJMI

2.1 POJMI

VOJSKA: je običajno naziv za vojaško silo določene države in je pogosto tudi naziv za kopenski del vojaških sil države. Ponavadi pomeni vojaško silo določene države ali zveze in je bil uporaben, dokler je bila le-ta sestavljena iz pehote, konjenice, artilerije itd. Kasneje se vojaška sila razširi s tehničnimi sredstvi in dimenzijah delovanja (zrak, morje) in se tako vse bolj uporablja naziv oborožene sile, kot sopomenki pa se uporabljata izraza vojska in armada (Gažević in drugi 1975, 588 in Šentija in drugi 1982, 569).

OBOROŽENE SILE: so specializirana oborožena organizacija države, ki je pripravljena in organizirana za vodenje oboroženega boja. Kot segment del državne strukture so oborožene sile glavni instrument za varovanje neodvisnosti, ekonomskega in društveno-političnega sistema in teritorialne celovitosti države in so instrument izvajanja politike vladajočega razreda. Opća enciklopedija kot sopomenko navaja izraz armada. Po mednarodnem vojnem pravu so poleg vseh zvrsti vojske oborožene sile tudi nacionale straže in garde, policijske enote ipd (Gažević in drugi 1973, 448-49; Šentija in drugi 1980, 220 in Lukić in drugi 1982, 430).

POLICIJA: je sistem posebnih organov notranje uprave in njim podrejenih oboroženih ljudi, katerih naloga je vrževanje javnega reda in miru. Sistem je ločen od državljanov in je dejansko nastal skupaj z državo. Poznamo tudi vojaško policijo, ki opravlja policijske naloge

v oboroženih silah države. V času SFRJ se je uporabljal izraz milica, ki ima v drugih državah različne pomene (Šentija in drugi 1979, 480 in Šentija in drugi 1980, 492). Najlažje ugotovimo, kaj je policija, skozi naloge, ki jih opravlja. Zakon o policiji – Zpol UPB 6 (2006, 3. člen) navaja naslednje naloge:

- varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi;
- preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov;
- odkrivanje in prijemanje storilcev kaznivih dejanj in prekrškov drugih iskanih oseb ter njihovo izročanje pristojnim organom;
- zbiranje dokazov ter raziskovanje okoliščin, ki so pomembne za ugotovitev premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj in prekrškov;
- vzdrževanje javnega reda;
- nadzor in urejanje prometa;
- varovanje državne meje in opravljanje mejne kontrole;
- varovanje določenih oseb, organov, objektov in okolišev.

KLASIČNE VOJAŠKE NALOGE: z njimi pojmuje ortodoksni okvir ukvarjanja oboroženih sil z vojskovanjem in bojevanjem. S proučevanjem tega se ukvarja teorija ortodoksnih vojaških ved, ki proučuje oborožen boj in uporabo konvencionalnih oboroženih sil. Pri tem Žabkar ugotavlja, da je dejansko sama klasifikacija na vojaške vede v okviru vojaške znanosti potrebna, ker se danes oborožene sile vse bolj uporabljajo tudi za reševanje drugih problemov in nalog. Na tehtnico kot protiutež zgoraj omenjeni teoriji postavi teorijo neortodoksnih vojaških ved in obe teoriji označi za najpomembnejši v tem sistemu (Žabkar 2003, 73 in 76⁴).

PREVENTIVA: je dejavnost, ki se ukvarja s preprečevanjem bolezni, nesreč, požarov in z zaščito pred njimi (Slovar slovenskega knjižnega jezika). Podobno definicijo ima tudi definicija preventivne medicine, pri kateri je pojasnjen, da izraz izhaja iz lat. besede *praevenire*, kar pomeni preprečiti (Šentija in drugi 1980, 619). V diplomskem delu se izraz preventiva uporablja kot strokovni izraz s področja varnostnih ved oz. s področja delovanja policije in je tako najbolj primerna definicija izraza, da gre za delovanje, ki preprečuje

---

⁴ Dr. Žabkar postavi klasifikacijo vojaške znanosti katero razdeli na: 1. Splošno teorijo vojaških ved, 2. Teorijo odvrčanja nasprotnikov od uporabe vojaške sile, 3. Teorijo ortodoksnih vojaških ved, 4. Teorijo mobilizacije, 5. Teorijo vojaškega ravnotežja in mednarodnega vojaškega sodelovanja, 6. Teorijo neortodoksnih vojaških ved, 7. Podsystem vojaško-tehničnih ved, 8. Podsystem vojaško-družboslovnih ved, 9. Podsystem vojaško-medicinskih ved in bioloških ved, 10. Podsystem ved, ki se ukvarjajo z različnimi vidiki razvoja in uporabe orožij za množično uničevanje in 11. Teorijo razoroževanja.

določena negativna ravnanja in obsega različne metode ter načine delovanja, s katerimi se preprečuje negativna dejanja v skupnosti (prekrški, kazniva dejanja itd.). V primeru policijske prakse se najpogosteje uporablja v povezavi s preprečevanjem kriminala.

2.2 KONCEPT IN OPREDELITEV MIROVNIH OPERACIJ IN MISIJ

Izraz mirovne operacije je izraz, ki se najpogosteje uporablja v slovenskem prostoru. V vojaški terminologiji se pogosteje uporablja izraz operacije kriznega odzivanja (OKO), medtem ko se v povezavi z delom civilnih strokovnjakov pogosto uporablja izraz operacije v podporo miru. Slovenska vojska v vojaški doktrini (Furlan in drugi 2006, 71–72) opisuje aktivno delovanje za krepitev mednarodnega miru in varnosti kot stabilizacijsko delovanje znotraj katerega opiše operacije kriznega odzivanja (OKO) skladno z zavezniško doktrino AJP 3.4.1 in operacije v podporo miru (Jelušič 2009, 39–40).

V Sloveniji smo dolgo časa napačno uporabljali kot sopomenko za operacije za ohranjanje miru izraz mirovne operacije. Po koncu hladne vojne se je namreč pokazalo, da je za vse aktivnosti, ki jih izvajajo ZN pojem »peacekeeping« preozek, ampak je ustrežnejši **mirovne operacije** – Peace Operations. Po letu 1992 se je torej uveljavil izraz mirovne operacije (Jelušič 2005, 13 in 25 in Jelušič 2009, 39–40).

V tem delu bom na kratko pojasnil razliko med izrazoma **mirovne misije in mirovne operacije**. Operacije pomenijo mednarodna delovanja z uporabo operativnih vojaških načel in tako spadajo v domeno vojske, medtem ko je izraz misije večinoma uporabljen v kontekstu mednarodnih civilnih misij, kot so policijske in druge. Skozi diplomsko delo bom uporabljal oba izraza za delovanje vojske ali policije na mednarodnem prizorišču (Jelušič 2009, 40–41). Glede na temo dela ocenjujem, da razlikovanje ni potrebno. Pojasnil bom tudi izraze glede modrih čelad. Z izrazom modre baretke poimenujemo policiste brez orožja v operacijah OZN, vojaško osebje v teh operacijah pa modre čelade. Kljub temu tako vojaški kot policijski opazovalci nosijo modre baretke OZN (Broer, Emery 1998, 367).⁵

---

⁵ Broer, H., Emery, M. 1998. Civilian Police in U.N. Peacekeeping Operations. ur. Robert B. Oakley, Micheel J. Dziedzic, Eliot M. Goldberg. *Policing the New World Disorder: Peace Operations and Public Security*. Washington, DC: National Defense University Press. V Garb (2002, 7)

Mirovne operacije lahko definiramo kot

vse oblike vojaških in nevojaških aktivnosti za vzpostavitev ter ohranjanje mednarodnega miru za katere je značilno da: imajo mednarodni mandat, praviloma s strani mednarodne organizacije (najbolj zaželeno s strani Varnostnega sveta Združenih narodov); jih izvajajo mednarodne organizacije, regionalne organizacije ali ad hoc koalicije držav; jih izvajajo sile in osebje v večnacionalni sestavi; potekajo zaradi vzpostavitve ali ohranitve statusa quo oziroma zagotovitve mirnega in dogovorjenega prehoda iz statusa quo v neko drugo obliko politične skupnosti; potekajo v dobro lokalnega prebivalstva in niso namenjene zasedbi ali pripojitvi ozemlja; potekajo tako, da povzročajo čim manj škode in ob uporabi minimalne sile (Jelušič 2005, 14).

»Mirovne operacije najpogosteje povezujemo z Organizacijo združenih narodov (OZN), čeprav poznamo tak tip delovanja držav že pred drugo svetovno vojno. Med organizatorji mirovnih operacij se poleg OZN pojavljajo tudi druge mednarodne in regionalne organizacije«, lahko tudi NATO, OVSE, ECOWAS ali druge regionalne organizacije. Poleg tega kljub velikemu številu udeležencev v mirovnih operacijah, pojmujeemo oborožene sile kot najpogostejše in najštevilčnejše akterje (prav tam, 11 in 14).

Mirovne operacije (angl. Peace Operations) v najširšem pomenu besede razumemo kot vse oblike vojaških in nevojaških aktivnosti, ki potekajo v kontekstu političnih in diplomatskih prizadevanj za vzpostavitev in ohranjanje mednarodnega miru. Mirovne operacije so sredstvo zunanje politike vse od začetka devetnajstega stoletja, razmahnile so se po drugi svetovni vojni, nov pomen in zagon pa so dobile po koncu hladne vojne oziroma po letu 1989. Mirovne operacije postajajo ena od najbolj opaznih varnostnih aktivnosti OZN, čeprav mnoge operacije še vedno potekajo izven njenega okvira (prav tam, 12).

Pri sodobnih kompleksnih mirovnih operacijah velja omeniti, da se pojavlja tudi nov pojem politične mirovne operacije ali tudi operacije izgradnje miru tretje generacije, kjer je sila samo del poti do miru poleg ostalih mirnih načinov reševanja nastalih situacij. Znani generalni sekretar ZN Dag Hammarskjöld je dejal, da vojaki niso primerni, so pa edini, ki lahko opravijo delo (United States Army 1994, 1; prav tam, 25–26 in 30–31 in Jelušič 2009, 40).

Glede tega je potrebno razločiti nekatere pojme, ki so opredeljeni tudi v NATO STANAG št. 2181 oz. Allied Joint Publications – 3.4.1 *Peace Support Operations* (NATO 2001, 2. pogl):

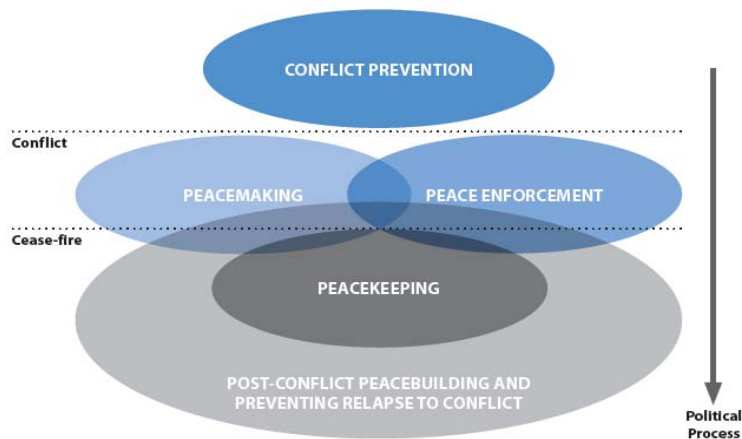
1. Operacije za ohranjanje miru (*Peacekeeping Operations*) naj bi pomirile sprte strani z mirnimi sredstvi na podlagi 6. člena UL OZN.
2. Operacije za ustvarjanje ali vzpostavljanje miru (*Peacemaking Operations*) ohranjajo mednarodni mir in varnost na podlagi 7. člena UL OZN z VS OZN.
3. Operacije za graditev ali izgradnjo miru (*Peacebuilding Operations*) obnavljajo družbene strukture do stopnje, ko vojski ni več potrebna oz. gre za proces povezave med sprtimi stranmi.
4. Operacije preventivne diplomacije (*Preventive Diplomacy*) so namenje preprečevanju konfliktov.
5. Operacije vsiljevanja miru (*Peace Enforcement Operations*) so edino sredstvo, ki ni opredeljeno z UL OZN in mora zanj obstajati vrsta pogojev in ne pravni okvir (Jelušič 2005, 12–13; Grošelj 2007, 68).

Njihovo uporabo in medsebojno razmerje prikazuje slika 2.1.

Naštel in na kratko bom pojasnil še nekatere druge izraze, ki se pojavljajo v okviru mirovnihih operacij:

1. Operacije v podporo miru (*Peace Support Operations–PSO*) so operacije, ko so se operacije tradicionalno oboroženih sil razširile tudi na vrsto nevojaških akterjev in se pojavljajo večinoma v zvezi z aktivnostmi NATO.
2. Vojaške nevojne operacije (*Military Operations Other Than War–MOOTW*) so operacije, ko gre za uporabo vojaških zmogljivosti v operacijah, ki ne potekajo v okviru vojne, katerih namen je odvracanje vojne in promocija miru. Pogosto vojska tudi ni glavni akter. Navaja jih ameriška vojaška doktrina.
3. Operacije vojaškega in civilnega kriznega upravljanja v zvezi z Evropsko unijo (v nadaljevanju EU) so za prizadevanje za mir EU (United States Armed Forces 1995, vii; Jelušič 2005, 12–13; Grošelj 2007, 68–69).

Slika 2.1: Povezava med posameznimi aktivnostmi za zagotavljanje varnosti in miru ZN.

Vir: United Nations (2008, 17).

Na tem mestu bi poudaril, da so mirovne operacije obstajale že pred OZN in s strani drugih akterjev (primer švedskih mirovnih sil v deželi Schleswig-Holstein 1848–1849, operacije Društva narodov) (Jelušič 2005, 15). Vendar pa z ustanovitvijo OZN stopijo mednarodne operacije v drugo sodobno ero delovanja, pri čemer je zanimivo, da v sami UL OZN sploh niso omenjene. Prva mednarodna operacija SV je bila operacija Alba (Zora) v Albaniji leta 1997, medtem ko je Slovenska policija prvič sodelovala v misiji MAPE (Multinational Advisory Police Element) v Albaniji. Za prvo sodobno mirovno operacijo⁶ štejemo opazovalno misijo ZN leta 1948 UNTSO (United Nations Truce Supervision Organization), ki je nadzirala arabsko-izraelski konflikt v Palestini in je nadaljša misija v zgodovini, saj poteka še danes in je ob enem tudi prva operacija, na katero je bila napotena vojska. Prva misija, kjer so policisti nastopili kot mirovniki, je bila operacija za ohranjanje miru ONUC (United Nations Operation in Congo) leta 1960, ki se je kasneje prelevila v operacijo za vsiljevanje miru in je trajala štiri leta (Garb 2005, 34; Jelušič 2005, 18; Juvan 2005, 181; Šteiner in Geder 2009, 183 in Slovenska vojska 2007, 10).

Za vse misije niso odgovorni samo NATO, OZN ali EU, vendar je res, da večina operacij izvira iz teh organizacij oz. so večinoma pod okriljem OZN.

⁶ S tem mislim mirovne operacije po letu 1945, ko je bila ustanovljena ključna organizacija za ohranjanje miru in zagotavljanje varnosti na svetu – OZN. Učinkovitost izvajanja poslanstva ZN v tej nalogi **ne bom** komentiral. V zvezi tega priporočam ogled dokumentarca Peacekeepers v produkciji kanadske Canadian Broadcasting Corporation- CBCNews: The Passionate Eye.

2.3 POMEMBNEJŠE ORGANIZACIJE

1. OZN je organizacija, ki je nastala po koncu druge svetovne vojne leta 1945 z namenom, da prepreči ponovitev grozot druge svetovne vojne in ima 192 članic. Deluje v smislu zagotavljanja **kolektivne varnosti**. Skozi zgodovino je s svojimi mirovnimi operacijami končala ali preprečila nič koliko sporov. Mirovne operacije so tudi njena najbolj vidna in pomembna dejavnost. Operacije so različnega tipa: od vzdrževanja do ustvarjanja miru, v zadnjem času pa gre predvsem za večdimenzionalne operacije (United Nations 2003, 1 in Jazbec 2009, 31–32).
2. NATO je zavezništvo za **kolektivno obrambo**, ustanovljeno v skladu z 51. členom UL ZN leta 1949, ki svojim 26 članicam zagotavlja varnost pred ideološkimi, političnimi in vojaškimi grožnjami ter predstavlja vez varnostnega sodelovanja med Severno Ameriko in Evropo. Za doseganje teh ciljev posreduje s svojimi silami na različnih področjih, predvsem z vojaškimi silami (NATO 2001, 29–30 in Jazbec 2009, 32–33).
3. EU je gospodarsko in politično partnerstvo med 27 demokratičnimi državami v Evropi, ki si skupaj prizadevajo za mir in blaginjo in je bila z Rimsko pogodbo ustanovljena leta 1957. Od decembra 1999 se posveča tudi varnostnemu področju in razvija sistem za **vojaško in civilno krizno upravljanje**. Operacije izvaja samoiniciativno in v sodelovanju z ZN in tako ZN razbremeni zelo težkih nalog. Prav tako sodeluje z NATO v okviru dogovora Berlin +, pri čemer uporabljal NATO mehanizme za krizno upravljanje, čeprav je bolj nagnjena k sodelovanju s civilnimi komponentami organizacij (Vlada Republike Slovenije 2009; Tardy in Windmar 2003, 13; Earle 2004, 1–8 in Jazbec 2009, 32–33).
4. OVSE je organizacija, ki nima ustanovne listine in je nastala na Konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi leta 1972. Dejansko gre za 30 let dolgo zborovanje, ki se je začelo leta 1973 oz. 1975 v Helsinkih na temo sodelovanja v hladni vojni in ima 56 članic ter obsega največ različnih držav (vse Evropske, ZDA, nekdanja SZ, Kanada). Deluje predvsem na področju humanitarnega delovanja, ekonomije, znanosti ter okolja in kulture. Njena vloga pri **terenskih aktivnostih in misijah** je predvsem izgradnja zaupanja in institucij, podpora civilni družbi, nadzor nad spoštovanjem človekovih pravic in demokratizacija in vzpostavitev ali razvoj vladavine prava (OSCE 2007, 1; Velitchkova 2002, 3; United States Institute for Peace 2010, 5 in Jazbec 2009, 33–34).

3 VOJSKA JE DRUŽBA BOJEVNIKOV

3.1 NALOGE VOJSKE IN POLICIJE V MIROVNIH OPERACIJAH

Tradicionalno se naloge in poslanstvo vojske in policije razlikujeta, saj vojska zagotavlja zunanjo varnost države, policija pa notranjo, medtem ko skupaj zagotavljata suverenost države. To tradicionalno delitev je težko srečati v praksi, saj se naloge obeh organizacij v različnih državah med seboj prepletajo (Jelušič 1997, 72; Sotlar 2001, 795–798).

Sodobne vojske (predvsem zahodne) dejansko ne izvajajo več klasične funkcije obrambe države oz. ne izvajajo več vojaško obrambo z vodenjem oboroženega boja. Večino časa se oborožene sile pripravljajo in edini trenutek neposrednega delovanja sodobnih oboroženih sil je izvajanje nalog na mirovni operacijah. Za razliko od tega policija večino časa praktično izvaja svojo osnovno nalogo zagotavljanja notranje varnosti, v mirovni operacijah pa se njihova osnovna naloga sicer spremeni, vendar delo ne postane dosti bolj drugačno. Da vojska izvaja svojo nalogo oz. da »zaživi« v sodobnem času samo v mirovni operacijah, je tudi eden izmed ključnih temeljev diplomskega dela.

Pomembne so še nekatere razlike. Vojska razpolaga s precej večjo količino in močnejšo oborožitvijo od policije. Polega tega imajo tradicionalno gledano policisti na nižjih ravneh precej višjo raven odločanja kot vojaki na nižjih ravneh (Mulec 2004, 17).

ZN navajajo (United Nations 1997, 21–23) kot tradicionalne naloge ohranjanja miru mirovnikov (tako vojaških kot policijskih sil):

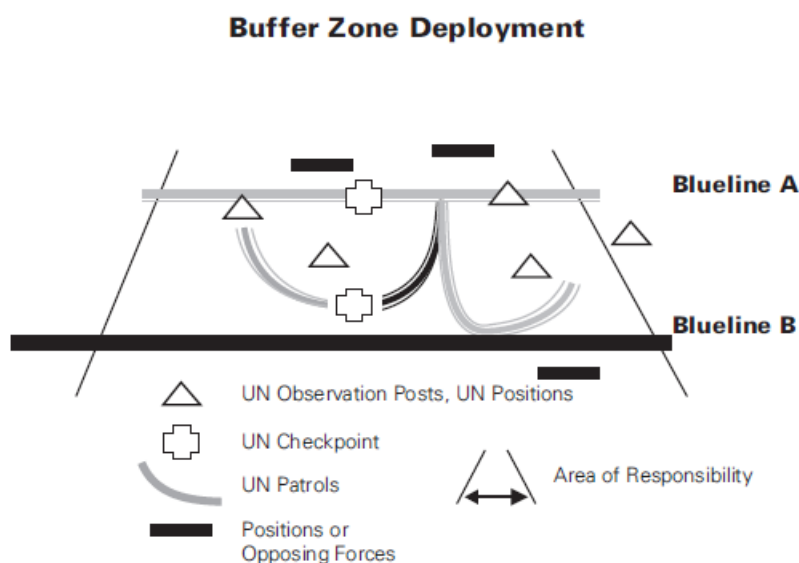
- preverjanje, da se vse strani držijo dogovorjenega;
- nadzor nad dogovori o prekinitvah ognja;
- ustvarjanje »tampon« zon, razmejitenih območij, demilitariziranih območij, varovanih območij in drugih nadzorovanih zon, kot prikazuje skica 3.1.
- nadzor nad dogovorom strani glede obrambnih položajev ali omejitev glede števila vojakov in/ali orožja.

V zadnjem času se poleg tega pojavljajo še:

- podpora pri razdeljevanju humanitarne pomoči,
- zagotavljanje varnega okolja,

- preventivna namestitvev,
- razoroževnanje,
- nadzor nad oboroženimi mesti,
- podpora nadzoru nad človekovimi pravicami,
- podpora volilnemu elementu ,
- spremljanje humintarnih konvojev,
- pogajanje o prehodu spornih linij,
- podpora in zaščita osebju, ki nudi pomoč.

Skica 3.1: Razporeditev sil v tampon coni.

Vir: United Nations (1997, 21).

3.2 NALOGE POLICIJE NA MISIJAH

Policijske mirovne misije niso nov pojem, saj se policisti udeležujejo mirovnih misij že 40 let. Na misijah policisti izvajajo predvsem klasične policijske naloge preiskovanja kaznivih dejanj, obravnave prometnih prekrškov, vzpostavljanje javnega reda in miru. Vendar pa: »Civilna policija na misiji opravlja vedno več svetovalnih nalog. Policisti izobražujejo lokalne policiste, svetujejo jim na terenu in vzpostavljajo nov policijski aparat. V tem je bistvena razlika med vojsko in nami. Vojska tega navadno ne počne. To je stopnja višje od klasičnega vzpostavljanja miru« (Šket in Pišlar 2003, 22). Naloge policije se zadnje čase še povečujejo in razširjajo iz opazovanja in svetovanja v reforme, rekonstrukcije in izgradnjo lokalnih policijskih institucij ter celo izvajanje pooblastil. Kot njihove osnovne naloge v mirovnih

misijah ZN navajajo (Kuhar 2002, 17; United Nations 2003, 8, 85-93; United Nations 2005, 29-45):

1. Svetovanje in poročanje: sprva so policisti samo opazovali in poročali o tem, kako lokalna policija izvaja zakone, sedaj pa se je fokus premaknil na sodelovanje z lokalnimi policijskimi silami, kar se je pokazalo za bolj uspešno. Problem se je pokazal predvsem v tem, da se pri poročanju zelo težko spreminijo standardi in način delovanja lokalne policije. Tako je bolj učinkovito »aktivno opazovanje«, pri katerem ugotovimo šibke točke in jih odpravimo. Delovati je potrebno z lokalno policijo in ne proti njej. V teoriji se to sliši zelo lahko, v praksi pa je to izredno težko izvedljivo. Učinkovitost te naloge je zelo odvisna od pripravljenosti lokalne policije za sodelovanje z OZN oz. policijo ZN. Zelo lepo se je to pokazalo v primeru United Nations Transitional Authority in Cambodia (UNTAC). Lokalna policija je napredovala samo v območjih, kjer je bilo policistom v interesu sodelovati z ZN. V zvezi s tem se je kot zelo učinkovit izkazal pristop »od zgoraj navzdol«, kjer svetujemo policistom na višjih položajih, kateri nato prenesejo idejo o spremembi na policiste na nižjih položajih. Hkrati to zahteva tudi manjše število policistov, ki pa morajo imeti več znanja iz »menedžiranja« in več izkušenj.
2. Reformiranje in rekonstrukcija lokalnih policijskih služb: izgradnja ter izbira samega kadra za policiste, z mentorstvom, svetovanjem, kako naj delujejo glede na okolje, kulturo itd. Dobra primera sta United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK) in misija v Timorju, z razliko, da so v prvi samo usposabljali policiste za delo, v Timorju pa so policisti ZN najprej sami izvajali policijske naloge in šele nato izvajali usposabljanje. V misijah z mandati za izgradnjo institucij je to zelo pomemben vidik. Pri tem je na začetku zelo pomembno določiti finančno podporo, upravljanje s človeškimi viri in razviti pisarniške postopke. Potrebno je upoštevati tudi lokalne pogoje pri izgradnji infrastrukture in plačah policistov, tako da vlada lokalne države lahko to vzdržuje in zagotavlja tudi v prihodnosti, ne samo trenutno.
3. Usposabljanje, mentorstvo, prenos veščin in povečanje policijskih zmogljivosti: usposabljanje in izobraževanje lokalnih policijskih sil, da te postanejo sposobne same opravljati naloge profesionalno, strokovno in v skladu z mednarodnimi

demokracijskimi standardi. Ta naloga se izvaja s štirimi ciljnimi skupinami: novi policisti, aktivni policisti, policisti na srednjih in višjih menedžerskih položajih in policijski inštruktorji. Poleg usposabljanja novih policistov zajema ta sklop nalog tudi izobraževanje glede človekovih pravic, kriznega menedžmenta, kadrovskega menedžmenta. Lokalna policija se tako usposablja na področju preiskovanja kaznivih dejanj, organiziranega kriminala, prometne varnosti, kot tudi policijskega prava.

4. Ustanavljanje novih nacionalnih policijskih služb: izgraditev osnovnega kadra za policijske sile ter administrativnega in finančnega managementa, izgradnja policijskih postaj, poligonov, komunikacijska oprema, vozila itd.
5. Neposredno izvajanje policijskih nalog (law enforcement), kjer izvajajo predvsem varovanje življenja in premoženja, preiskovanje kriminala, vzdrževanje javnega reda in miru pomoč ter podpora pri izgradnji zmožnosti lokalne policije. Tu dejansko te naloge izvaja policija ZN, dokler lokalna policija ni dovolj razvita, da sama prevzame izvajanje teh nalog (primer misije na Kosovu in Vzhodnem Timorju). Ker je obstajala pri nekaterih misijah, kjer sta bila javni red in mir resno ogrožena, prevelika razlika med oboroženimi vojaki in neoboroženimi policisti, je bila ustanovljena tako imenovana formirana policijska enota (angl. Formed Police Unit). Specializirano enoto z neubojujnim orožjem (vendar lahko po potrebi uporabi smrtonosno orožje) sestavlja približno 120 policistov. Sestavljena je iz treh vodov s po 32 policisti ter poveljnika enote, njegovega namestnika in podpornega osebja (vodja logistike, bolniško osebje itd.). Enota izvaja naslednje naloge:
  - varovanje javnega reda in miru;
  - statično in premično varovanje vitalnih objektov;
  - varovanje pomembnih oseb;
  - zbiranje informacij o kriminalnih dejavnostih;
  - proti-teroristične in proti-vstajniške operacije;
  - nadzor;
  - varovanje volitev;
  - cestne blokade in pregledi;
  - izvidovanje in odstranjevanje barikad;
  - hišne preiskave in preiskave vozil ter

- usposabljanje lokalne policije glede varovanja javnega reda in miru in delovanja v primeru množičnih kršitev javnega reda in miru (demonstracije, nogometne tekme in druge športne prireditve itd.).

Pavlič (2003, 20–21) v svoji diplomski nalogi ugotavlja, da slovenska policija izvaja na misijah zelo podobne naloge: operativne oz. izvršilne naloge, opazovalne naloge, svetovalne in izobraževalne naloge.

Poleg tega ZN naštevajo še bolj specifične naloge kot (United Nations 2003, 83–95):

1. Izobraževanje javnosti

Državljeni se zavedajo svojih pravic in pričakovanj policije glede varovanja le-teh. Pri tej nalogi je ključno, da je javnost informirana in sodeluje pri reformi lokalne policije, saj v nasprotnem primeru dojame to reformo samo kot tehnično spremembo, ki nima vpliva na njihova življenja. Forumi, okrogle mize, seminarji in celo letaki, lahko vplivajo na boljše razumevanje vloge policije v skupnosti. V Ruandi in na Haitiju je povabilo, da nevladne organizacije, ki se ukvarjajo s človekovimi pravicami, obiščejo kadete med usposabljanjem, obrodilo sadove. Kadeti so namreč precej lažje razumeli temo človekovih pravic. Podoben način in rezultati so bili doseženi z obiskom sodnikov in tožilcev med njihovim izobraževanjem na pravni akademiji.

2. Sodelovanje s skupnostjo

Tu je pomembna predvsem vidnost policije. Pomeni sodelovanje med policijo in skupnostjo, s katerim se rešujejo težave. Gre za premik od sile k služenju in za pomemben element v postkonfliktnih območjih, ki je zelo povezan z izobraževanjem javnosti. Policisti delujejo s skupnostjo in za skupnost, zaradi česar se v skupnosti krepi vloga in zaupanje do policije. Zaradi tega je sodelovanje s skupnostjo ključni element v misijah.

3. Pomoč pri volitvah: npr. pri zagotavljanju pravic, kot so svobodno izražanje mnenja.

Dejansko izvajajo naloge za zagotavljanje varnosti:

- pred volitvami, kjer določajo varna mesta za volišča in zagotavljajo varnost pri registraciji volilcev;
- na dan volitev, kjer preprečujejo potencialne ugrabitve kandidatov, zastrahovanje volilcev in sabotaže volilnih mest;

- po volitvah, kjer zagotavljajo varnost oddanim glasovom ter novo izvoljenim voditeljem v napetem okolju.

V tem delu je ključno varovanje volilcev in kandidatov pred zastrahovanjem, nadlegovanjem, ugrabitvami in maščevanjem. Policija ZN pomaga v tem primeru lokalni policiji s svetovanjem in usposabljanjem. Tovrstna naloga je bila uspešno izvedena v Namibiji in na Kosovu.

4. Razoroževanje, demobilizacija in reintegracija

Ugotovljeno je bilo, da policija igra zelo pomembno vlogo pri reintegraciji nekdanjih borcev v skupnost ali njihov vstop v policijske vrste in da več policistov ZN kot sodeluje, večja je sprejetost nekdanjih borcev v družbo. Glavne naloge so pomoč in svetovanje lokalnim enotam glede vzdrževanja miru v coni demobilizacije, podpora lokalni policiji glede zagotavljanja varnosti demobilizarnim bojovníkom, pomoč pri izbiri nekdanjih borcev, ki bodo reintegrirani v varnostne agencije, pomoč pri razvoju zakonodaje, ki dovoljuje nošenje in posest orožja posamezniku, pomoč vojaški komponenti pri razoroževanju civilnega prebivalstva ter zapisovanje zbranega orožja.

5. Sodelovanje in ključno partnerstvo

Je zelo pomembno, kar je razvidno tudi iz policijskega priročnika ZN, saj je tej nalogi posvečeno celo poglavje. Pomeni tako sodelovanje med policijo in civilnim prebivalstvom, kot tudi med vojsko in policijo. Kljub sodelovanju med vojsko in policijo je nujno, da mora med njima ostati razmejitvena črta. Lep primera sta misija na Kosovu, kjer je UNMIK počasi prevzel odgovornost za red in mir od KFOR-ja. Na podoben način sta s skupnimi patruljami sodelovali tudi policija UNMIBH in SFOR v BiH. Vidik ločevanja je zelo pomemben zaradi pripisovanja civilnega pečata politiki misije. Za uspeh misije je izrednega pomena tudi sodelovanje s specializiranimi agencijami na območju, NVO in skupinami v lokalni civilni skupnosti (npr. Za vzpostavitev vladavine prava so zelo pomembni strokovnjaki s področja človekovih pravic.). Zelo dober vir informacij o lokalni populaciji so npr. humanitarni delavci, medtem ko je ključno tudi sodelovanje z bilateralnimi partnerji, ki lahko prevzamejo podporo in usposabljanje policije ter s tem nadaljujejo tudi, ko se misija na območju konča. V tesni povezavi s to nalogo je tudi vloga policije, ki jo vidi VS OZN: krepitev zaupanja in varnosti med strankami in lokalnim prebivalstvom z namenom obvladovanja konflikta ali graditev miru (Varnostni svet Združenih narodov 1997 in Garb 2002, 4).

Velika večina nalog policije na mirovnih misijah do sedaj je obsegala svetovanje, pomoč, usposabljanje in izobraževanje, v manjši meri pa tudi samo operativno izvajanje nalog in zakonov policistov »na terenu samem«. Najbolj znan primer je misija ZN v Vzhodnem Timorju (Garb 2005, 188). Ta trend se bo v prihodnosti nadaljeval in bo najverjetneje še bolj poudarjen v smislu, da bodo pripadniki policije zaradi bogatih izkušenj glede prepoznavanja vzrokov težav in trenj skušali pomagati državam, še preden pride do kaosa. Tudi ZN v svojem policijskem priročniku navajajo, da bo v prihodnosti policija ZN izvajal bolj aktivno vlogo, in sicer z izgradnjo institucionalnih zmnožnosti policije. To pomeni, da ne bo več izvajala samo preprostega opazovanja in svetovanja, ampak se bo aktivno udeleževala reform, rekonstrukcije in usposabljanja lokalne policije. Policijske sile so pomembna komponenta mirovnih operacij predvsem zaradi povečanje zmoglosti nacionalne policije in so lahko pomembna točka za izhodno strategijo mirovne operacije. Kot sem že omenil, je kljub sodelovanju policije in vojske potrebno v mirovnih misijah vojaško in policijsko komponento ločiti in ob enem obdržati močno funkcijsko povezanost. Policija mora namreč obdržati civilni obraz izrazito ločen od vojaškega. To ravnotežje je težko zagotavljati, vendar je za uspeh misije to ključnega pomena. Podoben cilj ima tudi NATO v smislu vojaškega in civilnega sodelovanja, kjer je najboljša možnost, če imata obe instituciji isti cilj (United Nations 2003, 92–94; United Nations 2005, 51; Pešec 2008, 265–66; NATO 2010, 2. poglavje 12).

Evropska unija v okviru »petersberških nalog« navaja naloge (Earle 2004, 2; Lizbonska pogodba, 42. in 43. člen; EuABC 2011; Ministrstvo za zunanje zadeve 2011), ki jih lahko izvaja z vojaško in civilno komponento v obliki misij in so integrirane v Evropski varnostni in obrambni politiki:⁷

- ohranjanje miru in preprečevanje konfliktov,
- skupne razorožitvene operacije,
- zagotavljanje humanitarne pomoči in zagotavljanje pomoči v primeru naravnih in drugih katastrof,
- naloge vojaške pomoči in svetovanja,
- krepitev mednarodne varnosti v skladu z načeli UL ZN,

---

⁷ Na tem mestu velja omeniti še tako imenovani dogovor »Berlin plus«, ki se nanaša na sodelovanje med EU in NATO. Bistvo je, da EU lahko deluje sama ali s pomočjo NATO, poudarek pa je na tem, da se trud oz. delo in naloge obeh organizacij ne podvajata. (Tardy 2003, 5).

- naloge bojnih enot v kriznem menedžmentu, vključno z vzpostavljanjem miru in vzpostavitvijo ravnotežja v konfliktih.

3.3 NALOGE VOJSKE NA MISIJAH

Sodobne vojske iščejo nove vloge, s katerimi si zagotavljajo svoj obstoj oz. legitimnost svojega delovanja, saj se tudi sodobne grožnje spreminjajo. Tako se danes za razliko od preteklosti vojske ukvarjajo predvsem z nevojaškimi grožnjami (terorizem, orožja za množično uničevanje itd.). Te naloge izvajajo predvsem v okviru mirovnih, humanitarnih in podobnih neklasičnih vojaških operacijah (Sotlar 2001, 799; Čaleta 2009, 7).

Namen mirovnih operacij je zagotoviti varno okolje, da se lahko uveljavijo drugi elementni miru, kot so nadzor nad spoštovanjem človekovih pravic, obnova institucij in razdelitev humanitarne pomoči. Vojaške zmožnosti se lahko uporabijo tudi za ustvarjanje prostora in priložnosti za pogajanja o miru in preprečitvi nadaljnega nasilja (United Nations 2003, 55).

Združeni narodi (2003, 60–65) navajajo kot naloge vojske v mirovnih operacijah:

1. Podpora ustvarjanju miru in političnim pogajanjem: vojaški strokovnjaki delujejo kot svetovalci mediatorjem, ki se pogajajo, glede prekinitve ognja, ustanovitve demilitiziranih con ipd.
2. Zagotavljanje varnega okolja: je ponavadi predpogoj za izvedbo ostalih mirovnih procesov, kot je vračanje beguncev, razoroževanje, demobilizacija ipd.
3. Opazovanje in nadzor: nadzorovanje spoštovanja prekinitve ognja s statičnim opazovanjem ali pa dinamično s patroljiranjem, z inšpekcijskimi nadzori ipd.
4. Medpozicioniranje: postavitve sil med sovražni strani z namenom preprečevanja sovražnosti.
5. Preventivna namestitve sil: mirovne operacije so že v osnovi preventivne, vendar se v določenih primerih lahko sile namestijo še preden pride do spopada ali da se spopad ne razširi.
6. Razoroževanje, demobilizacija in reintegracija: povezani elementi, katerega najpomembnejši je reintegracija nekdanjih borcev v civilno življenje.

7. Razminiranje: namen je vojaške in ne humanitarne narave, saj sile vojska izvaja razminiranje zaradi delovanja in premikanja svojih sil in ne zaradi obnovitve prejšnje uporabnosti zemljišča (agrokultura, ipd.).
8. Izvajanje sankcij: vojska lahko izvaja ukrepe, katere je odredil Varnostni svet, kot npr. embargo nad orožjem in materiali.
9. Reforme in usposabljenje varnostnega sektorja: vojska lahko izvaja svetovanje glede preoblikovanja varnostnega sektorja.
10. Obnovitev in vzdrževanje javnega reda in miru: v določenih primerih, ko ni učinkovite nacionalne ali mednarodne civilne oz. policijske komponente, lahko to nalogo izvaja tudi vojska. Ker je za to potrebno specialno usposabljanje, ostaja to prej izjema kot pravilo.
11. Nadzor nad spoštovanjem človekovih pravic: zopet gre za specializirano civilno funkcijo, h kateri lahko vojska pripomore z opazovanjem, zbiranjem informacij in poročanjem pristojnim organom civilne strukture.
12. Podpora humanitarnim aktivnostim: še ena od civilnih funkcij, katero pa vojska lahko dopolnjuje z zagotavljanjem varnega okolja, s tem da zagotavlja svobodo gibanja, varovanje konvojev, varovanje humanitarnega osebja in skladišč, medtem ko mora biti delovanje koordinirano s strani civilne avtoritete. Samoiniciativno nudenje pomoči vojske lokalnemu prebivalstvu ima lahko zelo pozitivne učinke glede vzpostavitve zaupanja.
13. Varovanje civilistov: na območju svojega delovanja naj vojaške sile branijo civiliste pred neposredno grožnjo napada.

Na izvajanje neklasičnih vojaških operacij kaže tudi klasifikacija nalog vojske ZDA v okviru koncepta nevojnih vojaških operacij ali NVO oz. angleško OOTW—*Operations other than war* (v nadaljevanju NVO), ki premakne fokus iz vojske in obrambe države na mirovne operacije. To je tudi posledica ugotovitve, da po hladni vojni večina groženj prihaja od znotraj in ne od zunaj (Moskos 2000, 17). Na podoben način uvrsti tudi Žabkar (2003, 74) NVO in humanitarne ter mirovne operacije v okviru NVO, v teorijo neortodoksnih vojaških ved.

Na splošno bi lahko razdelili naloge po doktrini o NVO ZDA na:

1. Odvrčanje vojne.
2. Reševanje konfliktov.
3. Promoviranje miru.
4. Podpora civilnim oblastem pri odzivanju na krize.

Bolj specifično pa omenjena doktrina navaja naslednje naloge NVO:

1. Nadzor oboroževanja: zaseg, uničevanje, spoštovanje pogodbe o razoroževanju itd.
2. Boj proti terorizmu: delitev na antiterorizem, ki vključuje institucionalne ukrepe, in protiterorizem, ki je operativni boj proti teroristom in vključuje reševalne ali povračilne operacije.
3. Podpora v boju proti drogam: prekinitve dotoka drog v ZDA.
4. Vsiljivanje sankcij in/ali pomorske operacije prestrežanja, ki vključujejo nadzor nad vnosom in iznosom materiala ali dobrin iz določenega geografskega območja.
5. Vsiljevanja izključitvenih območij: prepoved določenih aktivnosti na določenih območjih v zraku, na morju ali kopnem. Gre za odvrčanja sovražne zasedbe teritorija določene države.
6. Zagotavljanje svobodne plovbe in svobode letenja, kot to določa mednarodno pravo.
7. Mednarodna pomoč: v primeru naravnih ali antropogenih nesreč se s pomočjo zmanjša učinke teh nesreč.
8. Vojaška podpora civilni avtoriteti: gre za začasno podporo civilnim oblastem v različnih oblikah, kot je npr. vzpostavljanje reda in miru, pomoč poštnim delavcem in nadzornikom letenja med napadi itd.
9. Nacionalna pomoč in/ali podpora boju proti upornikom: gre za vojaško ali civilno pomoč, katere namen je dolgoročna stabilizacija regije.
10. Nebojne evakuacijske operacije: gre za relokacijo (angl. resettlement) ogroženih neborcev iz tujega ozemlja.
11. Mirovne operacije (ustvarjanje, vzdrževanje, vsiljevanje miru, preventivna diplomacija): nadzorovanje spoštovanja pogodbe o prekinitvi ognja, ipd. in podpora diplomatskemu trudu za doseg dolgoročnega političnega dogovora.
12. Varovanje ladjevja: pred nezakonitim nasiljem v mednarodnih vodah.
13. Iskalne operacije: lociranje, identifikacija, reševanje osebja ali njihovih ostankov ter opreme pomembne za nacionalno varnost.
14. Operacije prikaza moči: razkazovanje vojaških sil z namenom pomiritve določene napete situacije. So vojaške narave, vendar služijo tudi političnemu namenu.
15. Udari in vpadi: udar je napadalna operacija z namenom povzročitve škode, zajetja ali uničenja iz političnih razlogov, kot je kaznovanje določene države, medtem ko je vpad je operacija manjšega obsega, kjer se s hitrim vpadom v sovražno območje pridobi informacije, zmede ali uniči inštalacije sovražnika.

16. Podpora upornikom: podpiranje z logistiko ali usposabljanjem upornikom, ki nasprotujejo ZDA sovražnemu režimu.

(United States Armed Forces 1995, 3. poglavje 1–14; United States Army 1993, 13. poglavje 4-8). Kot ena od zelo zanimivih implikacij v tem delu je, da se tehnično gledano vojno pravo, ki vsebuje različne ženevske haaške konvencije, ne navezuje na NVO (Judge Advocate General 2005, 242–43).

Nekatere enake naloge navaja tudi NATO (2001, 108; 2010, 1. poglavje):

1. Reševalne operacije.
2. Naloge v podporo operacijam v primeru naravnih nesreč in humanitarnih operacijah.
3. Iskanje in reševanja ali podpora nebojnim operacijam evakuacije.
4. Zagotavljanje svobode plovbe in zračnega prostora.
5. Izvajanje sankcij in embarga.
6. Podpora stabilizacijskim in obnovitvenim aktivnostim.
7. Vsiljevanje miru.
8. Protivstajništvo.

Prednosti izvajanja mirovnih operacij: (1) omogočajo pridobivanje mednarodnih izkušenj na vojaškem področju; (2) neposredno kažejo doseženo raven razvoja in izurjenosti za delovanje v raznorodnem mednarodnem okolju; (3) lahko pomembno vplivajo na moralo vojakov in na osebni ravni ustvarjajo primerljivost z drugimi vojskami; (4) pomembno prispevajo k razvoju ter preverjanju vrednot posameznikov in organizacije; (5) dajejo priložnost za krepitev javne podobe vojske, predvsem takrat, kadar ta prispeva k miru, humanitarnosti in reševanju življenj ter ustvarjanju varnega okolja; (6) omogočajo dojetje večnacionalnosti in delovanja v okoljih, v katerih se pogosto pojavljajo krizne ali vojne razmere. Zanimivi sta tudi nalogi boja proti drogam in terorizmu, katere izvaja tudi vojska, saj obstajajo tudi kot razlog vzpostavitve misije (Šteiner in Geder 2009, 189).

3.4 PRIMERJAVA NALOG POLICIJSKEGA IN VOJAŠKEGA TIPA

Skupne naloge, ki jih izvaja tako vojska kot policija, so »denimo patroljiranje, pregledovanje stavb zaradi morebitnega skritega orožja, zavarovanje prostora demonstracij ali javnih shodov civilnega prebivalstva« (Jelušič 2002, 1).

Patruljiranje, ki je tudi najbolj osnovna in najpomembnejša oblika delovanja obeh organizacij, ima tako v vojski kot v policiji na misijah zelo podobne elemente. V povezavi s tem obe organizaciji tudi zelo sodelujta s skupnostjo, kar je še ena od pomembnih stičnih točk. Sicer policija sodeluje s skupnostjo na pokonfliktnih območjih, vendar vojska brez sodelovanja s skupnostjo na konfliktnih območjih na operacijah ne bi mogla učinkovito izvajati svojih nalog. Ker se mi zdi ta del ključen za uspeh celotne misije, se mi zdi tudi zelo pomembno, da obe organizaciji tu izvajata enako nalogo. Skozi analizo prejšnjega poglavja lahko ugotovimo, da so policijske naloge, ki jih izvaja vojska, tudi reforme in usposabljanje varnostnega sektorja, kjer vojska lahko izvaja svetovanje glede tega, kako bi izgledala struktura in delovanje varnostnega sektorja.

Ugotovim tudi, da vojska izvaja na operacijah eno izmed osnovnih nalog policije – vzdrževanje javnega reda in miru, in sicer »zato, ker gre za notranje konflikte, v katerih brez javnega reda in miru ni možen razvoj pokonfliktne družbe« (Jelušič 2002, 1). To nalogo vojska izvaja zgolj v določenih primerih, ko ni policijskega dela in izjemoma, ker je za to potrebno dodatno specialistično usposabljanje. Navedeno nalogo v vojski izvaja predvsem vojaška policija, ki je za to nalogo dodatno usposobljena.

Nadzor nad spoštovanjem človekih pravic je še ena od nalog, ki jo izvaja vojska in dejansko bolj spada v civilno sfero. Vojska to nalogo izvaja že samo z opazovanjem in poročanjem, medtem ko izvaja druge naloge na področju operacij. Dejansko se ta naloga izvaja v kombinaciji z ostalimi nalogami, ki jih izvaja vojska, kot je na primer patroljiranje v mešanih patroljah z recimo domačimi oboroženimi silami in tako dopolnjuje ostale naloge na operacijah.

Podpora humanitarnim aktivnostim je naloga, ki podobno dopolnjuje ostale aktivnosti na misiji. Humanitarno delovanje je civilna aktivnost, kateri vojska z varovanjem zagotavlja varnost omogoča delovanje. Ker humanitarne aktivnosti izvajajo humanitarne organizacije in druge nevladne organizacije in ne policija, te naloge ne moremo uvrstiti med policijske naloge, ki jih izvaja vojska.

Boj proti terorizmu je naloga, ki bi jo danes že zelo težko umestil na vojaško ali policijsko stran.⁸ V osnovi gre zaradi delovanja znotraj države med civilnim prebivalstvom, zaradi česar je to naloga policijskega tipa. Problem je v sami definiciji in razsežnostih sodobnega terorizma in v vseh oblikah le-tega. Ker je v zadnjem času dobil mednarodno razsežnost, se vse bolj za boj proti terorizmu uporablja vojska, ki deluje na območju izven svoje države – v operacijah. Vendar je zaradi zbiranje podatkov in civilne narave delovanje policija vseeno bolj primerna za to nalogo. Boj proti terorizmu izvaja na misijah tako vojska kot policija. Policija s posebnimi enotami na podoben način kot vojska – s samo izvedbo akcij in nalog, ostali del policije pa s podpornimi nalogami pridobivanja informacij ipd. Sem lahko uvrstimo tudi podporo vojske pri boju proti drogam.

V tem delu bom omenil tudi dve pomembni enoti, in sicer: vojaško policijo kot službo vojske in že omenjeno formirano policijsko enoto. Nekatero nalogo, ki jih izvaja formirana policijska enota, se zelo približa oz. so popolnoma enake vojaškim (cestne blokade, protiteroristične akcije itd.), na podoben način pa izvaja vojaška policija na mirovnih operacijah veliko nalog policijskega tipa (obravnavo prometnih nesreč, vzdrževanje javnega reda in miru itd.). Sicer vojaška policija na operacijah nadzoruje večinoma bolj »svoje« vojake kot civilno prebivalstvo, vendar izvaja tudi varovanje javnega reda in miru ter druge podobne naloge. Zaradi tega si lahko predstavljamo vojaško policijo na operacijah kot civilno policijo, ki skrbi za dve sprti strani: vojake na operaciji in lokalno prebivalstvo.

Ena izmed pomembnih nalog vojske v mirovnih operacijah, ki kaže, da vojska ne izvaja klasičnih vojaških nalog je njena transformacijska vloga, ki prinaša izkušnje in primere dobre prakse. V operacijah se preizkuša nova oprema in sredstva, potrjujejo se nekateri eksperimenti za uporabo novih zmogljivosti ali taktike (Šteiner in Geder 2009, 188).

Med policijske naloge vojske lahko uvrstimo vse zgoraj naštetih NVO, saj se le-te izvajajo v miru in so bile prej izključno v domeni policije, sedaj pa so jih vojske »posvojile« (Mulec 2004, 35-37).

Pri izvajanju mirovnih operacij vojaki pogosto opravljajo naloge, ki bi jih v normalnih okoliščinah izvajala policija, policisti opravljajo vojaške naloge, nevladne organizacije, ki

---

⁸ Boj proti terorizmu ali zelo moderen izraz »vojna proti terorizmu« je po mojem mnenju z uporabo policije in vojske nesmiselna. Pri terorizmu je potrebno iskati drugačne rešitve ideološkega tipa in poiskati vzroke zanj. Z bojevanjem ga ne bomo preprečili. To je tema za drugo nalogo.

sicer nasprotujejo vojski, pa v v mirovni operacijah sodelujejo z vojsko (Jelušič 2005, 14; Jernejčič 2004, 29; Jelušič 2009, 40). Da vojaki včasih opravljajo policijske naloge, ugotavljata tudi Schmidl (Schmidl 1998, 21)⁹ in Jelušič (2002, 1). Jelušič ugotavlja (Wiatr v Jelušič 2001, 789), da je osnovna funkcija vojske doseči zmago v oboroženim spopadu v mirovih misijah skoraj nemogoča. Navaja, da so bolj uporabne policijske naloge: opazovanje in nadzor nad izvedbo volitev, vojaške opazovalne naloge, razoroževanje, patroljiranje, pomoč civilni policiji, skratka naloge vojske, ki sem jih v tretjem poglavju klasificiral kot naloge policijskega tipa.

Vendar izvajanje policijskih nalog vojská ni nov koncept, saj ga je v svoji knjigi *Professional Soldier* predstavil že Moris Janowitz leta 1960 (Janowitz 1961, 303–04).

Naloge vojske se danes vse bolj približujejo policijskim nalogam, zato lahko zaključimo tudi, da se naloge vojske v mirovni operacijah vse bolj približujejo sodobnim policijskim nalogam (Kotnik-Dvojmoč 2002, 189).¹⁰

4 SLOVENSKA VOJSKA IN POLICIJA V BOSNI IN HERCEGOVINI

V tem delu bom najprej na kratko razložil situacijo na območju BiH in naštel ter orisal strukture in operacije na tem območju. Nato bom pojasnil delovanje SV in SP v operacijah na tem območju ter tudi njihove naloge in preizkusil postavljeno hipotezo na podlagi praktičnega primera – delovanje SV in SP v BiH. Dejstva bom razjasnil in jih skušal potrditi še z opravljenimi intervjuji.

4.1 OZADJE IN ZGODOVINA DELOVANJA MIROVNIH OPERACIJ V BOSNI IN HERCEGOVINI

Vojna na območju BiH se je začela 12. maja 1991, kjer so v Krajini Srbi pregnali hrvaško prebivalstvo. Razlog za vojno in hude spopade ter predvsem tudi poskuse genocida je v tem,

---

⁹ Schmidl, E.A. 1998. *Police functions in Peace Operations: An Historical Overview*. ur. Robert B. Oakley, Micheel J. Dziedzic, Eliot M. Goldberg. *Policing the New World Disorder: Peace Operations and Public Security*. Washington, DC: National Defense University Press. V Garb (2002, 7).

¹⁰ Moskos, Charles S. in Burk, James. 1994. *Multinational Peacekeeping Operations: Background and Effectiveness*. V *The Military in New Times – Adapting Armed Forces to a Turbulent World*, ur. James Burk, Westview Press.

da so pod močno avtoriteto živele v eni državi etnične skupine z zelo različno zgodovinsko evolucijo. Bolj preprosto, Slovenci in Hrvati so katoliki, Srbi so pod Turki vzdržali in se raje odselili ter ostali pravoslavne vere, v Bosni pa večina prebivalstva pripada islamu. Tako so bili prebivalci nerazrešljivo prepleteni, »sovražnost in maščevalnost pa sta bili pogosto krajevnega izvora«. V Bosni je sovraštvo tlelo že dalj časa in to je bil tudi povod za vojno (Hürner 1998, 511–12).

Potrebno je povedati, da je bilo zaradi vojne na območju nekdanje Jugoslavije ustanovljenih več mirovnih operacij in misij, in sicer na podlagi informacij o možičnih, organiziranih in sistematičnih priporih in posilstvih žensk, predvsem muslimank na območju BiH (Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 798).

Zaradi tega je na prizorišče najprej stopila vojska. Tako je bila ustanovljena misija UNPROFOR (*United Nations Protection Force*) s strani OZN na območju Republike Hrvaške za zagotovitev demilitarizacije med letom 1992 in 1995. Leta 1995 se je preoblikoval v tri misije, in sicer v UNCRO (*United Nations Confidence Restoration Operation*) na Hrvaškem, UNPREDEP (*United Nations Preventive Deployment Force*) v Makedoniji ter v Bosni in Hercegovini v UNPROFOR/UNPF (*United Nations Peace Forces*), kateremu je VS OZN podaljšal mandat do 31. 1. 1996. Medtem je bil leta 1995 sklenjen Daytonski sporazum, s katerim se je odgovornost z UNPROFOR-ja prenesla na IFOR pod vodstvom NATO ter nato 2. decembra 2004 v operacijo EU imenovano EUFOR Althea (Garb 2005, 40; Grošelj 2007, 132; Slovenska vojska 2009b, 15; Daytonski sporazum, Aneks 1A 1. čl).

Po sklenitvi Daytonskega sporazuma je na prizorišče stopila tudi policija. Od leta 1995 do 2002 je tako delovala na tem območju operacija Združenih narodov UNMIBH (*United Nations Mission in Bosnia in Herzegovina*), katere naloga je bila predvsem prestrukturiranje lokalne policije, leta 2003 pa jo je nasledila Evropska unija z misijo EUPM–1 (*European Union Police Mission*) in nadaljevala EUPM–2. Znotraj UNMIBH je bila ustanovljena tudi IPTF (*International Police Task Force*), katere nadaljevanje je dejansko EUPM (United Nations 2002, Garb 2005, 42; Huselja 2008, 3).

Obe organizaciji sta skupaj delovali tudi v misiji OZN v Uradu visokega predstavnika v Bosni in Hercegovini – OHR (*Office of High Representative*) (Juvan 2005, 183 in 190).

4.2 DELUJOČE STRUKTURE OBEH ORGANIZACIJ NA OBMOČJU BIH IN ANALIZA NALOG

4.2.1 VOJSKA

NATO IFOR/SFOR

SV je delovala na območju BiH v operacijah IFOR, SFOR pod okriljem NATO ter v nadaljevanju v okviru Evropske unije v operaciji EUFOR Althea.

Operacija IFOR je temeljila na podlagi Daytonskega sporazuma, ki so podpisale Republika Hrvaška, Bosna in Hercegovina in Federalna republika Jugoslavija in resolucija VS OZN št. 1031, v kateri so bile določene naloge osebja v tej operaciji (oz. bolj natančno se je resolucija v tem delu sklicevala na Daytonski sporazum) ter prenos avtoritete z UNPROFOR-ja na IFOR.¹¹ Problem je bil, ker se je zaradi nejasnih navodil IFOR osredotočil na vojaško varnost, kljub civilnemu segmentu operacije, katerega je vodil OHR. SFOR je bila tako nadaljevanje IFOR, obe pa sta bili vojaški mirovni operaciji, ki jih je neposredno izvajal NATO, še vedno pa sta spadali pod okrilje ZN. Tako je po preteku mandata IFOR-ja VS OZN z resolucijo št. 1088 odobril SFOR, ki je ohranil vojaško delovanje sil iz aneksa 1A Daytonskega sporazuma, kjer se je leta 1997 tej operaciji pridružila tudi SV, najprej z letalsko-helikoptersko enoto (Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1031 in št. 1088; Daytonski sporazum 1995, Aneks 1A; Grošelj 2007, 132; Fugina 2009, 26).

Naloge IFOR-ja so bile: (1) pravica nadzorovati in zagotavljati, da se vse strani držijo dogovorjenega in izpolnjevati določene podporne naloge; (2) pravica izvesti naloge tudi z uporabo sile, pri tem čemer imajo sile IFOR pravico do nadzora zračnega prostora in svobodnega premikanja sil; (3) vzpostaviti prekinitev sovražnosti; (4) umik tujih vojaških sil; (5) ustanovitev mednarodnih sil, ki bodo imele možnost vsiljevanja določil sporazuma; (6) prerazporeditev sil sprtih strani; (7) oblikovanje skupne vojaške komisije; (8) razmestitev mednarodnih sil; (9) zagotoviti urejen in miren umik sil UNPROFOR-ja, ter izmenjava ujetnikov; (10) podpora civilnim strukturam; (11) aktivno iskanje vojnih zločincev ter (12)

---

¹¹ V 7. poglavju UL ZN so opisane akcije v primeru ogrožanja miru, kršitve miru in agresivnih dejanj, kot so npr. delna ali popolna blokada, izvedba akcije s pomorskimi, zračnimi silami ali kopenskimi silami, demonstracije, blokada in druge operacije, skratka ukrepe, s katerimi lahko uporabi silo, če je potrebno to zaradi zagotovitve mednarodnega miru in varnosti. (Ustanovna listina Združenih narodov, 7. poglavje).

zagotovitev varnosti beguncem. Naloge, ki so na prvi pogled enostavne, so v praksi zelo težko izvedljive.¹² Predvsem je vrnitev beguncev in notranje razseljenih prebivalcev izredno težka zaradi etnično koherentnega okolja (Daytonski sporazum 1995, Aneks 1A; Hürner 1998, 509-10; Grošelj 2007, 133; NATO 2000).

Takšne naloge je izvajala tudi Slovenska vojska in poleg tega še: patroljiranje, s čimer so odvrčali grožnje, zbiranje informacij na terenu in nadzor na območju odgovornosti na severu BiH, sanitetno oskrbo ter preprečevanje izbruha nasilja in neredov med civilisti, vzdrževanje javnega reda in miru ter nadzor prometa, ljudi in tovara zaradi nadzora elementov, ki bi lahko vodili k vnovičnim spopadom. Januarja 2003 se je v okviru SFOR-ja začela mirovna operacija tudi za 10. MOTB, ki je izvajal naloge v večnacionalni brigadi, in sicer je poleg že omenjenih nalog izvajal še nadzor nad skladišči orožja in spremljanje premikov vojske Republike Srbske, razminiranje ozemlja. Polega tega so pomagali ljudem pri vsakodnevnih opravilih ter s svojo nazvočnostjo preprečevali delovanje kriminalnih družb in pomagali tudi humanitarnim organizacijam. Udeležili so se tudi akcije Žetev, v kateri so zbirali nelegalno orožje (Pišlar 2003b, 22; Šket 2003, 5; Trifunović in Pišlar 2003, 20–22; Slovenska vojska 2007, 10).

Delovanje SV v BiH je zelo pomembno zaradi tega, ker se SV po tej misiji začne aktivno in predvsem z večjimi silami udeleževati v ostalih misijah. Slovenska vojska je tako dejansko začela delovati na območju BiH pod okriljem organizacije NATO v okviru Partnerstva za mir, in sicer leta 1997 s sodelovanjem helikoptrske enote v operaciji SFOR z 18 pripadniki. Nato se je leta 1999 pridružilo še 49 vojaških policistov, 12 pripadnikov SV in leta 2003 motorizirana četa s 86 vojaki s Poljaki in Portugalci v večnacionalni enoti. Pridružil se jim je še administrativno-logistični element za podporo. Kot sem že omenil, je bil leta 2003 napoten na območje 10. MOTB, medtem ko je vsega skupaj v omenjeni misiji delovalo 1327 ljudi, med temi 30 civilnih oseb, ostalo pa pripadniki SV (Grošelj 2007, 132; Slovenska vojska 2007, 9–10; Šteiner in Geder 2009, 193).

---

¹² Primer Srebrenice, kjer so Srbi hladnokrvno pobili 8000 moških in otrok ter »dovolili«
bataljonu ZN, da je zapustil mesto. (Hürner 1998, 509).

EUFOR ALTHEA

Namen operacije Evropske unije, imenovane Althea,¹³ je zagotavljati mirno in varno okolje ter tako onemogočati nadaljnje nasilje (Ministrstvo za obrambo Slovenska vojska, 2011; Slovenska vojska 2009a, 7). Naloge »obsegajo dokončno vzpostavitev vseh določil daytonskega sporazuma, demokratizacijo BiH ter približevanje integraciji v evro-atlantske povezave« ter zagotavljati varno okolje v BiH. Dejansko so enote Eufor prevzele izvajanje enakih nalog, kot so jih prej izvajale sile SFOR, tako da je delovanje enot ostalo enako robustno in v enakem številu kot prej enote pod okriljem NATO (EUFOR 2011c; EUFOR 2011b; Jernejčič 2004, 27; Garb 2005, 181; Fugina 2009, 27).

Podlaga za to operacijo izvira iz resolucije VS OZN št. 1088 (Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št.1088) iz leta 1996, s katero je bil oblikovan SFOR, prenos avtoritete iz NATA na EU pa je opredeljen v resoluciji št. 1575 VS OZN (Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1575) iz leta 2004 in gre za operacijo vsiljevanja miru po VII. poglavju UL OZN. Poleg poveljstva in manevrske enote vojske so bile na območju BiH nameščene še mednarodne policijske sile.

Naloge vojaških sil v operaciji so bile: (1) izvajanje transportov pomembnih oseb; (2) izvidovanje, (3) operativna transportna podpora; (4) evakuacije bolnikov in ranjencev. Na preostalem območju delovanja je Eufor prisoten z opazovalnimi in obveščevalnimi elementi, ki so namenjeni zgodnjemu opozarjanju na varnostne spremembe na terenu. Polega teh nalog pomagajo pri izgradnji in usposabljanju oboroženih sil (EUFOR 2011a; Juvan 2005, 178; Šteiner in Geder 2009, 203).

Po letu 2004, ko je delovanje misije prevzela EU, je NATO ostal v državi v obliki Poveljstva NATA v Sarajevu (NATO Head Quarters Sarajevo - NHQ Sa) in pomaga gostiteljici pri vključevanju BiH v NATO predvsem na področju obrambnega in varnostnega sistema. NATO tako ostaja na tem področju pomemben dejavnik. Prav tako podpira tudi Eufor Althea na področjih, kjer EU ne razvija svojih zmožnosti (Fugina 2009, 27; Slovenska vojska 2009b, 15). Eufor je prevzete enote preoblikoval v tri večnacionalne namenske sile (Multi-national Task Force – MNTF) ter ohranil baze v Tuzli, Mostarju in Banjaluki ter poveljstvo v bazi Butimir v Sarajevu. Polega tega je razprešenih še okrog 2000 vojakov – opazovalcev po

---

¹³ Althea je grško ime, ki pomeni »zdraviteljica«.

območju BiH. Po oceni situacije 2007 so umaknili vse tri MNTF, zmanjšali število osebja na 2105 in obdržali bazo Butimir s poveljstvom in enim manevrskim bataljonom. Delujejo preventivno in se lahko hitro dopolnijo s pripadniki v misiji Kfor, poleg tega pa opravljajo naloge skupaj z integrirano lokalno policijo in policijsko misijo EUPM v boju proti kriminalu (trgovina z belim blagom, orožjem, mamili) in protiterostičnih aktivnostih (Fugina 2009, 27; Šteiner in Geder 2009, 203–04).

V operaciji Althea in v NATO na območju BiH sodeluje 31 pripadnikov SV, od tega 24 pripadnikov v operaciji Althea v okviru 23. kontingenta, po nekaterih podatkih pa 29 v okviru Eufor in 5 v okviru Nata. Kot že omenjeno, je edina delujoča baza Butimir v Sarajevu, večina sodelujočih pripadnikov SV pa opravlja naloge pridobivanja informacij za poveljnika operacij v tej operaciji »kriznega menedžmenta«. Poleg tega opravljajo še logistične naloge in štabne naloge v poveljstvu Euforja in tako vojakom SV zagotavljajo logistično in administrativno podporo (Ministrstvo za obrambo Slovenska vojska, 2011; Fugina 2009, 27; Slovenska vojska 2009c, 16–21; Slovenska vojska 2009a, 7; Šteiner in Geder 2009, 199–203).

4.2.2 POLICIJA

Na območju BiH je policija začela delovati v okviru UNMBIH oz. IPTF decembra leta 1995 in zaključila 31. decembra 2002, ko je njene naloge prevzela Evropska unija v okviru operacije EUPM (European Union Police Mission). »Mandat UNMBIH je bil prispevati k ustanovitvi vladavine prava v BiH s pomočjo pri reformiranju in prestrukturiranju lokalne policije, z ocenjevanjem delovanja obstoječega pravnega sistema ter spremljanjem in pregledovanjem dela policije in drugih vključenih v vzdrževanje prava in reda«. V operaciji UNMBIH slovenski policisti niso sodelovali (Garb 2003, 16). Za mojo nalogo je vsaj deloma pomembna, saj je njene oz. naloge IPTF prevzela EU z EUPM leta 2002, v kateri pa so sodelovali slovenski policisti.

EUPM-1 IN EUPM-2

Misija se je začela 1. 1. 2003 na podlagi samoiniciativne ponudbe EU, katero je pozdravil tudi OZN. Evropa se je počutila odgovorno za krizo na »svojem dvorišču«. Misija nadaljuje naloge IPTF, ki je opravila največjo policijsko reformo OZN v zgodovini. Gre za prvo misijo na področju kriznega upravljanja v okviru varnostne in obrambne politike, katere naloga je

usposobiti bosansko-hercegovske policiste¹⁴ za samostojno delovanje do leta 2005 oz. izgradnja demokratične policije z evropskimi standardi in sodelovanje med entitami. Usposabljanje policije je potekalo skozi depolitizacijo, povečanje vloge komisarjev, nadzor dela, povečanje prepoznavnosti policije, izvrševanje skupne strategije z OHR, podporo lokalni policiji pri operativnih nalogah, krepitev preiskovalnih sposobnosti, podporo SIPA,¹⁵ podporo in svetovanje glede finančne stabilnosti lokalne policije ter vodilnih in vodstvenih sposobnosti in zaposlovanja ter napredovanja v policiji. Praktično so policisti izvajali svetovanje s specialističnih področij. Ker je šlo za prvo misijo v okviru izvajanja SVOP EU, je imela velik pomen znotraj organizacije.

Slovenski policisti so na tej misiji sodelovali z manjšim številom policistov (Prvič so bili napoteni 4 policisti že novembra 2002), vsega skupaj s 17 policisti, ki so zasedli sledeča delovna mesta: delovno mesto svetovalca za mejna vprašanja, razvoj in izobraževanje programov, svetovalec direktorja kriminalistične policije in svetovalec za vprašanja notranje kontrole. Leta 2006 se je začela nova misija EUPM-2, saj prva misija EUPM zastavljenega cilja ni dosegla. Mandat misije EUPM 2 je svetovanje policiji BiH, podpora in pomoč pri boju zoper organiziran kriminal in reform policije. Gre za sodelovanje z ostalimi akterji EU in z lokalnimi organi pregona ter varnostnimi službami (Policija 2011a; Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1396; Pavlič 2003, 25; Garb 2005, 189; Klobasa in Pogačar 2005, 2–4; Policija 2007; Huselja 2008, 3).

Poleg tega je bila na območju BiH ustanovljena tudi misija oz. terenska aktivnost OVSE (OSCE Mission to Bosnia and Herzegovina). Temeljne naloge misije so bile zagotavljanje miru, demokracije in stabilnosti v BiH, kar vključuje organiziranje volitev na vseh ravneh oblasti, reforme pravnega sistema ter spodbujanje človekovih pravic. Te misije se slovenska policija ni udeležila (Trifunović 2003, 21).

OHR

Urad visokega predstavnika OZN v Bosni in Hercegovini je vodilna organizacija za civilni vidik implementacije miru v BiH. Ustanovljen je bil leta 1995 na podlagi Daytonskega sporazuma, njegova naloga pa je nadzirati izvajanje mirovnega sporazuma v praksi in

---

¹⁴ Po podpisu Daytonskega sporazuma je BiH ostala razdeljena na federacijo in Republiko Srpsko (Policija, EUPM).

¹⁵ SIPA je policijska agencija na državnem nivoju, ki opravlja kriminalistične preiskave in naloge zaščite. V primerjavi s slovensko policijo izgleda, kot da bi na državni ravni (Generalna policijska uprava) združili Urad za varnost in zaščito in Upravo kriminalistične policije. (Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine 2011) .

koordinirati aktivnosti. Sestavlja šest ključnih nalog, in sicer: vzpostaviti vladavine zakona; onemogočiti ekstremne nacionaliste, vojne zločince in organiziran kriminal; izpeljati ekonomsko reformo; okrepiti kapaciteto organov oblasti; vzpostaviti civilno komando, nadzor nad oboroženimi silami, reforma varnostne službe in pripraviti državo za vstop v EU; pospešiti aktivnosti za povratek beguncev.

V okviru policijske misije EUPM so slovenski policisti delovali tudi v Uradu visokega predstavnika za BiH v oddelku za organiziran kriminal in pa vodja oddelka za boj proti korupciji. Predstavniki policije so naloge opravljali do konca misije 31. 3. 2006. V misiji je z enim častnikom sodelovala tudi SV, ki je deloval kot svetovalec v Uradu visokega predstavnika za begunce od julija 2001 do januarja 2003 (Policija 2011b; Garb 2003, 21; Muratbegović 2003, 347–48; Juvan 2005, 177; Policija 2007; Huselja 2008, 2).

4.3 ANALIZA NALOG SLOVENSKE VOJSKE IN SLOVENSKE POLICIJE V BIH

V empiričnem delu soočim naloge vojske s policijskimi nalogami z namenom, da ugotovim, ali so vse klasično vojaške ali ne in tako postavim na preizkus postavljeno hipotezo. Podatke iz pridobljene literature v tem poglavju primerjam tudi z intervjuji, katere sem opravil s policisti in vojaki.

Intervjujanih je bilo devet pripadnikov SV in trije policisti iz različnih enot. Vsi so na misiji zasedali različna delovna mesta oz. položaje. Kot sem omenil že na začetku, so intervjuji polstrukturiranega tipa, žal pa so večino vprašalnikov intervjuvanci izpolnili sami. Intervjuji so sestavljeni iz 21-ih vprašanj, katera so enaka tako za policiste in vojake ter si sledijo v naslednjem vrstnem redu: (1) pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji; (2) kako dolgo; (3) na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali; (4) ste bili na misiji prvič; (5) koliko vas je bilo; (6) kaj je bil cilj misije; (7) ali se vam je zdel cilj dosegljiv; (8) kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota; (9) kakšne naloge naj bi opravljali na misiji; (10) kakšne naloge ste dejansko opravljali; (11) ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije; (12) ali bi glede tega kaj spremenili; (13) ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog; (14) s katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.); če sploh ste, (15) s katerimi ste sodelovali največ; (16) ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma; (17) ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času,

ko ste bili na misiji; (18) ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge); (19) boste odšli na še kakšno misijo (pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo); (20) za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali in (21) ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljeni za dejansko delo. Razvidno je, da so intervjuji sestavljeni iz nekaj uvodnih vprašanj, nakar sledijo vprašanja glede nalog na misiji ter nato še nekaj zaključnih vprašanj, ki se prav tako nanašajo na naloge, ki so jih posamezniki opravljali na misijah. Namen intervjujev je ugotoviti, kakšne naloge so opravljali policisti in vojaki na misiji v BiH in kakšnega tipa so te naloge. Odgovori določenih posameznikov so zelo zanimivi, saj so v nasprotju s pričakovanimi odgovori. Analizo samih intervjujev bom predstavil v delu nekoliko kasneje.

Grošelj ugotavlja, da na območju Balkana ključni varnostni izzivi »niso več t. i. klasična vojaška varnostna vprašanja, ampak je vedno bolj kot ovira razvoju držav in družbe regije izpostavljen organizirani kriminal in z njim tesno povezana korupcija« (Grošelj 2010, 19).

Slovenska vojska je v vseh dosedanjih mirovnih operacijah sodelovala z »zelo različnimi prispevki in vrstami enot: od enot za bojno delovanje do enot za bojno podporo in zagotovitev delovanja, predvsem logističnih«, skratka sodelovali so skoraj vsi rodovi vojske. Naloge so bile varovanje, patroljiranje in nadzor gibanja v varovanih območjih ali logistične podporne naloge. Naloge so izvajale tako enote vojaške policije, inženirskega oddelka kot zdravstvene enote. Poveljstvo je bilo odgovorno tudi za samostojno zbiranje obveščevalnih informacij in obveščevalno podporo delovanju in naloge vzpostavljanja, preoblikovanja in usposabljanja vojsk v državah ali na območjih, kjer operacije potekajo. Naloge lahko vključujejo tudi svetovanje vladnim organom pri postavitvi obrambnega sistema (Šteiner in Geder 2009, 196–97). Podobne naloge je izvajala slovenska vojska tudi na območju BiH.

Iz raziskave Slovenska vojska v mirovnih operacijah (Obramboslovni raziskovalni center Inštituta za družbene vede Fakultete za družbene vede v Ljubljani 2004, 7) je razvidno, da so enote SV na območju BiH delovale predvsem z namenom preprečevanja ponovnega izbruha vojne (NATO 2001, 115), kar lahko analiziram kot osnovno policijsko nalogo – preventiva. V omenjeni raziskavi (prav tam) se pojavi tudi podatek, da so morali vojaki med svojimi nalogami veliko sodelovati z lokalnim prebivalstvom. V poglavju 2.5 sem že ugotovil, da je

sodelovanje vojske s skupnostjo tudi temeljna naloga v misiji, katera spada v domeno nalog policijskega tipa.

Tako policija kot vojska sta na območju BiH patroljirali, kar je osnovna naloga tako policije kot vojske in je ni mogoče klasificirati ne kot eno ne kot drugo. Vendar je bilo patroljiranje SV namenjeno predvsem odvrčanju groženj in ne boju s sovražnikom, tako da je bilo patroljiranje policijskega tipa. Tudi naloge SFOR-ja preprečevanje neredov med civilisti, vzdrževanje javnega reda in miru ter onemogočanje delovanja kriminalnih združb. S svojo nazvočnostjo imajo močan značaj preventive, kar lahko klasificiramo kot policijsko nalogo. Da pri patroljiranju vzdolž meje na območju BiH in vzdrževanju javnega reda in miru ne gre za vojaško nalogo ugotavlja tudi Hürner (1998, 513). Klasična vojaška naloga na tem območju, ki jo je izvajala SV, je bila razminiranje ozemlja.

V okviru operacije Althea je bila naloga zagotavljanja miru z navzočnostjo in opazovanjem sprememb varnostne situacije preventivnega tipa, zaradi česar spada tovrstno delovanje med policijsko vrsto delovanja. Zanimiva se mi zdi pomoč pri izgradnji in usposabljanju oboroženih sil. Nalogo lahko imenujemo kot klasično vojaško, saj je usposabljanje klasična naloga vseh vojsk, vendar je to zelo odvisno od tega, na kakšen način vojaki pomagajo pri tej nalogi. Ali usposablajo in pomagajo izgraditi oborožene sile za delovanje in naloge policijskega tipa ali vojaškega tipa? Izvidovanje, evakuacijo ranjencev in bolnikov pa uvrstim med klasično vojaške naloge, saj policija tovrstnih nalog ne izvaja.

Iz opravljenih intervjujev s pripadniki različnih enot SV je razvidno, da so na misiji Eufor Althea in SFOR opravljali tako določene policijske naloge kot tudi nekatere klasične vojaške naloge.

Pri intervjuju z vojaškima policistoma (častnik 17. bataljona vojaške policije SV; podčastnik 17. bataljona vojaške policije SV) sem ugotovil, da je enota VP opravljala na mirovni operaciji naloge, kot so zbiranje informacij na terenu in pomoč pri zagotavljanju reda in miru, za katere pripadnika menita, da so naloge policijskega tipa. Izvajanja tovrstnih nalog je bilo predvideno že pred odhodom enote na operacijo in tako sta se intervjuvanca dejansko tudi pripravljala za tovrstne naloge pred odhodom na misijo.

Podobne naloge policijskega tipa v intervjuju navajata tudi poveljnik in vojak motoriziranega bataljona (Častnik 20. motoriziranega bataljona SV, 2011). Na operaciji je njuna enota vzdrževala mir in opravljala izvidovanje poti, nadzor meje, postavljanje kontrolnih točk, opazovanje ter zbiranje informacij pri lokalnem prebivalstvu. Te naloge so bile določene pred odhodom in tako so dejansko naloge v motoriziranem bataljonu tudi opravljali ter se predhodno na njih pripravljali. Res pa je, da je ta enota po formaciji motorizirana četa, medtem ko je bila v BiH napotena kot izvidniška četa. V tem primeru častnik ocenjuje, da so se naloge delile tako na naloge policijskega tipa (npr. vzdrževanje miru) in klasično vojaške (npr. izvidovanje), medtem ko intervjuvani vojak ocenjuje, da so bile naloge, ki so jih izvajali, policijskega tipa.

Častnik drugega motoriziranega bataljona (Častnik 10. motoriziranega bataljona SV 2011) navaja, da so na mirovni operaciji v BiH izvajali patroljiranje, zbiranje informacij, zagotavljanje varnega okolja, varovanje baze, spremljanje konvojev ter tudi humanitarne naloge. Prav tako pojasni, da so po transformaciji iz SFOR v EUFOR začeli izvajati izvidniške naloge in tudi naloge, ki so bližje policijskemu tipu. Podobne naloge, kot so patroljiranje, ohranjanje miru in varovanje objektov, navaja tudi vojak istega motoriziranega bataljona (Vojak 10. Motoriziranega bataljona SV 2011) ter pove, da so bile naloge sicer vojaškega tipa, vendar so bili v manjši meri prisotni elementi nalog policijskega tipa. Oba pripadnika SV ugotavljata, da je na mirovni operaciji v BiH njuna enota izvajala tiste naloge, za katere se je tudi pripravljala.

Pripadnika zdravstvene enote (Medicinska sestra vojaške zdravstvene enote SV 2011; medicinski tehnik vojaške zdravstvene enota SV 2011) sta na mirovni operaciji v BiH izvajala zdravstveno službo oz. skrbela za zdravje pripadnikov SV in enot drugih držav, za domačine zaposlene v bazi ipd. Za tovrstne naloge so se pred odhodom tudi usposabljali, intervjuvanca pa ocenjujeta, da gre za naloge humanitarnega tipa. Naloge so iste vrste, kot jih opravljata doma, vendar so bolj dinamične in razgibane.

Intervjuvani pripadnik SV (Pripadnik neznane enote SV 2011), ki je bil na mirovni operaciji v BiH v okviru EUFOR, je v intervjuju navedel, da so bile naloge, ki jih je opravljal, spremljanje situacije in zbiranje informacij. Navedel je tudi, da je šlo za naloge, ki so izključno vojaškega tipa, za katere se je predhodno tudi pripravljaj, vendar zaradi narave dela njegove enote na omenjeni operaciji, podrobnejših podatkov žal ni bilo mogoče pridobiti.

Tako na podlagi intervjujev ugotovim, da večina pripadnikov različnih enot SV ocenjuje, da so na mirovnih operacijah v BiH opravljali predvsem policijske naloge in ne klasične vojaške naloge, kar ne potrjuje mojega delovnega vprašanja oz. hipoteze.

V okviru raziskave Fakultete za družbene vede »Slovenska policija v mirovnih operacijah« je Jelušič ugotovila, da policisti menijo, da ne potrebujejo posebnega dodatnega vojaškega urjenja za delo v misiji, ker se njihovo delo zelo razlikuje od vojaškega. Pri tem je potrebno poudariti, da je še danes struktura policistov na misijah takšna, da so na misijah policisti, ki so se med usposabljanjem urili v osnovnih vojaških veščinah. Poznavanje vojaških elementov je potrebno zaradi sodelovanja z vojsko na misijah (Jelušič 2002, 3). Tudi iz tega lahko razberemo, da sta slovenska vojska in policija (zaenkrat) povezani v sferi temeljnega usposabljanja, obenem pa tudi, da na misiji policija izvaja drugačne naloge kot vojska oz. ne izvaja klasičnih vojaških nalog, ampak naloge policijskega tipa, česar pa na osnovi zgornje analize ne moremo trditi za vojsko, ki na misiji dejansko izvaja večinoma naloge policijskega tipa. Enako razmišljajo tudi avtorji v raziskavi Slovenska vojska v mirovnih operacijah (2004, 10).

V intervjujih s tremi policisti (Kriminalist slovenske policije 1 2011, kriminalist slovenske policije 2 2011; policijski inšpektor slovenske policije 2011), ki so bili na misiji v BiH, sem ugotovil, da je bil njihov cilj na misiji približati delo policije BiH evropskim standardom. Njihove naloge so bile izključno policijskega tipa in so tako obsegale svetovanje na različnih področjih policijskega dela v okviru cilja misije (mentorstvo, opazovanje in svetovanje na področju boja proti korupciji in organiziranem kriminalu). Naloge se tako razlikujejo od tistih, ki jih opravljalo doma, saj gre večinoma na misiji samo za svetovanje, pred odhodom pa so se na opravljanje nalog ustrezno pripravljali. Kot zanimivost vsi trije policisti navajajo, da se jim cilj misije ne zdi dosegljiv oz. da cilj ni bil znan. Za razliko od tega vsi pripadniki SV navajajo, da se jim je zdel zastavljeni cilj (njihove enote) dosegljiv in je bil tudi dosežen. Intervjuvani pripadniki obeh organizacij niso imeli večji pripomb glede opreme za opravljanje nalog.

Na podlagi ugotovitve glede opreme in ugotovitve, da so se pripadniki obeh organizacij ustrezno pripravljali za opravljanje nalog na misiji ali operaciji, lahko trdim, da so se vojaki že pred odhodom v BiH usposabljali za opravljanje nalog policijskega tipa. Na podlagi

omenjenih treh opravljenih intervjujev s policisti, ki so opravljali (oz. še opravljajo) naloge v misiji v BiH, ugotovim, da so policisti na misiji v BiH opravljali naloge policijskega tipa in vojaških nalog niso opravljali.

Zelo pomemben element, ki poveže vojsko in policijo na območju BiH, je MSU – Multinational Specialized Unit. Gre za specializirano hibridno policijsko-vojaško enoto, ki je usposobljena in opremljena tako za izvajanje vojaških kot policijskih nalog. Naloge so klasično policijske, in sicer od zagotavljanja javnega reda in miru do nadzora in urejanja prometa, patroljiranja ter sodelovanja s sodniki in tožilci. Kljub temu ne izvaja samo rutinskih nalog zagotavljanja javnega reda in miru, boja proti kriminalu ali terorizmu, saj te naloge opravlja lokalna policija. Poudarek je na vzdrževanju reda in zakonitosti, pomoč pri vračanju beguncev in razseljenih, preprečevanje neredov in nemirov ipd. Poleg tega opravljajo še veliko drugih nalog policijskega tipa, in sicer forenzične preiskave, zbiranje informacij pod krinko, reševanje talcev s posebnimi enotami znotraj ekipe, protiteroristično delovanje, določene naloge iskanja mamil in eksploziva pa opravljajo tudi s psmi. Slednje izvajajo s patroljiranjem, sodelovanjem s civilnim prebivalstvom in poizvedovanjem. Dejansko gre za vezni člen med klasičnimi vojaškimi enotami SFOR in policijskimi enotami EUPM. Enote SFOR niso usposobljene za vzpostavljanje javnega reda in miru, policijske enote EUPM pa večinoma svetujejo in tako nimajo pooblastil za izvedbo klasičnih policijskih nalog. Vedno več nalog, ki jih je opravljal MSU, je bilo policijskega tipa (Trafela 1999; Pišlar 2003b, 20-21; Pišlar 2005, 8–9).

Večkrat omenjena preventiva in stik s civilnim prebivalstvom na območju BiH kažeta izrazito policijsko stran »vojaških« nalog. Poleg tega bi lahko naloge SV na območju BiH, kot so podpora humanitarnim aktivnostim in policiji z zagotavljanjem varnega okolja in drugimi načini podpore, uvrstili med klasične vojaške in policijske naloge, saj gre za sodelovanje med različnimi komponentami misij. Te naloge se v sodobnih kompleksnih mirovnihih operacijah pojavljajo vse bolj pogosto. Kot je razvidno, je SV na območju izvajala večji del naloge policijskega tipa in v manjšem obsegu klasične vojaške naloge, poleg tega pa tudi »vmesne« naloge, s katerimi je podpirala delovanje ostalih komponent misije.

5 ZAKLJUČEK

Eden izmed problemov, ki sem ga zasledil med raziskovanjem, se je pojavil že na začetku pri postavljanju teoretičnega okvira. Kaj je dejansko tisto, kar definira in razlikuje policijske in vojaške naloge? Bi lahko kot kriterij vzel to, katera institucija jih izvaja? Ali pa je to dejansko narava nalog, ki bodisi sovпада ali odstopa od osnovnega namena posamezne institucije.

Policija in vojska ostajata v Sloveniji tako povezani v »normalnem« modusu delovanja kot na mirovnihi operacijah. Določene naloge, ki jih izvaja vojska na misiji, so dejansko enake kot policijske naloge, ki jih policija opravlja doma (javni red in mir itd.). Nekatere naloge, ki jih izvaja vojska na misiji, pa so se prenesle tudi na policijo (cestne blokade, izvidovanje itd.). Vse večkrat se vojaška in civilna komponenta dopolnjujeta (npr. zagotavljanje varnosti pri humanitarani aktivnosti), kar se bo najverjetneje v prihodnosti še povečalo, glede na razvijajoči tip mirovnihi operacij, ki so vse bolj kompleksne.

Vojaki izvajajo na mirovnihi operacijah vse več nalog policijskega tipa, za katere niso usposobljeni. V kolikor izvajajo klasične vojaške naloge (oborožen boj), se le-ta izredno hitro spremeni, tako da morajo skoraj takoj v naslednjem trenutku sodelovati z lokalnim prebivalstvom in reševati težave s pregovarjanjem. Ta »taktika« delovanja je precej bližja policistom kot vojakom, kar zopet kaže na spremenjene naloge vojske v mirovnihi operacijah. Naloge, ki jih izvaja vojska, se najbrž spreminjajo tudi zaradi tega, ker se spreminj »obraz« vojn, kar sem nakazal v začetku podpoglavja 3.1. Sodobni trend vojskovanja je, da je vse več vojn znotraj držav in vse manj vojn med državami. To je eden izmed posrednih vzrokov, da se naloge vojske spreminjajo. Ta sprememba je vzročno povezana s spremembo politike, ekonomije, mednarodnih odnosov, ideologij, skratka celotnega sodobnega sveta.

Da vojska izvaja vse bolj naloge policijskega tipa, je razvidno že iz analize v prvem delu naloge. V drugem delu se ta trditev samo še okrepi z analizo primera BiH na podlagi literature in predvsem intervjujev z vojaki in policisti, ki so se udeležili misije v BiH. Zakaj prihaja do izginjanja klasičnih vojaških nalog? Vojska, ki deluje samo na misijah, ima tu neposreden stik s civilnim prebivalstvom, kar pa za klasične vojaške naloge oboroženega boja, kjer se srečuje s sovražnikom, ne moremo trditi. Zaradi tega stika se njene naloge v delovanju na misijah in posledično tudi v doktrinah, usposabljanje in izobraževanje in na sploh vojaška mentaliteta spreminjajo.

V poglavju 4.3 je iz opravljenih intervjujev z vojniki razvidno, da so vojniki na mirovni operaciji v BiH opravljali večino nalog policijskega tipa, kot je zagotavljanje varnega okolja, ipd. in ne klasičnih vojaških nalog. Ta ugotovitev se sklada tudi z ugotovitvami, do katerih sem prišel s študijem in primerjevo sekundarnih in primarnih virov. Na podlagi opravljenih intervjujev s policisti in nato s primerjavo primarnih virov ugotovim tudi, da policija na mirovni misijah ne izvaja vojaških nalog, ampak policijske naloge (svetovanje, mentorstvo itd.), ki pa sicer niso identične nalogam, ki jih opravljajo policisti doma. Tako se njune vloge na misijah ali operacijah ne zamenjata, ampak se delovanje vojske bliža policijskemu delovanju. Sicer bi moral za potrditev dejstva, da policija na misijah ne izvaja nalog vojaškega tipa, to diplomsko delo močno razširiti, vendar to ni namen mojega raziskovanja in tudi ne delovno vprašanje, tako da sem se tega dotaknil zaradi možne nadaljnje raziskave.

Tako moram na podlagi predstavljenih dokazov postavljeno hipotezo, da vojska izvaja klasične vojaške naloge, ovreči. Iz poglavja 3, podpoglavja 4.2 in 4.3, kjer sem analiziral primarne in sekundarne vire ter intervjuje in jih med sabo primerjal, je namreč razvidno, da je zelo majhen delež nalog, ki jih izvaja vojska na misijah klasično vojaškega tipa. Velika večina nalog in tudi sam način delovanja je izrazito policijskega tipa.

Jelušič (2003, 15) prav tako ugotavlja, da se pojavlja dilema vojak ali policist in da se večine ene in druge organizacije mešajo med sabo in tako vsekakor lahko ovržem svojo hipotezo. Ena izmed rešitev, ki sem jo že navedel v prejšnjem poglavju (MSU) in katero je navedel tudi Hürner (1998, 510–11), da bi za tovrstno delovanje naloge izvajale paravojaške sile, kot so karabinjeri ali žandarmerija, se mi zdi v našem okolju oz. v tem trenutku nemogoča. Tako se mi zdi bolj smiselna uporaba enote vojaške policije za ta namen, vendar bi bila nato zopet nujna potrebna kombinacija s civilnimi policisti, zaradi zahtev števila osebja na misijah, saj je osebja vojaške policije premalo.

Sodelovanja med vojsko in policijo na usposabljanjih glede mirovni operacij in misij bi bilo tako na mestu, saj bi bila izmenjava izkušenj, načinov delovanja in miselnosti zelo dobrodošla. Iz mojih izkušenj se je takšno sodelovanje že začelo,¹⁶ vendar bi bilo po mojem mnenju potrebno bolj celovito in sinergično sodelovanje predvsem pri nalogah, za katere sem

---

¹⁶ V oktobru 2010 sem se v okviru policije udeležil tritedenskega usposabljanja United Nations Police Officer Course v Gotenici. Na usposabljanju sta bila prisotna tudi dva pripadnika SV, in sicer iz vrst VP, prav tako pa so majhen del vsebin predavali inštruktorji – pripadniki SV (enota VP in ESD). Kljub temu je bil po mojem mnenju to zgolj dodatek k usposabljanju, ki ga je potrebno razviti dalje. V razgovoru s pripadniki SV smo namreč prišli do sklepa, da bi bilo skupno usposabljanje med obema organizacijama nujno potrebno.

ugotovil, da jih na misiji izvajata obe organizaciji in pri nalogah, s katerimi dopolnjujeta druga drugo. Potencial, ki ga prinašajo tako različni organizaciji kot različne službe in ljudje z različnimi izkušnjami, je ogromen. In glede na velikost oz. majhnost naše države je to edini način, da se izkažemo v mednarodni skupnosti in si ustvarimo pomemben položaj, ali če hočete bolj idealistično razlago: da tako mednarodni skupnosti nekaj damo. To je pred skoraj desetimi leti ugotovila že Jelušič (2001, 790; 2002, 5; Garb 2010).

Pri študiju literature sem naletel na težavo, katero bi rad omenil na tem delu, in sicer glede promocije SV in Policije. Ugotovil sem, da ima SV predvsem v reviji Slovenska vojska veliko člankov v zvezi z delom, ki ga vojaki opravljajo na mirovniških operacijah v primerjavi s Policijo. Članke o tem, kaj počnejo policisti na misijah, sem zasledil samo v reviji Varnost. Člankov je v reviji Varnost občutno manj, vsebinsko so zelo skromni in tudi neprivlačni v primerjavi s članki v reviji Slovenska vojska. Morda bi lahko Slovenska policija spremenila kaj tudi na tem področju, saj se mi zdi promocija in predstavitev dela na misijah javnosti zelo pomembna.

Še vedno se mi poraja vprašanje, ali mirovne operacije dejansko pomagajo pri zagotavljanju miru in večajo varnost v svetu ali pa so samo druga oblika kolonizacije? V prid mirovnim operacijam govori izkušnja mojega kolega iz BiH, s katerim sva se skupaj udeležila tečaja UNPOC 2010. Njegova izkušnja je namreč zares svojevrstna, saj je bil med vojno v BiH lokalni policist in je tako sodeloval s policijo ZN in EU (IPTF in EUPM), v bližnji prihodnosti pa bo sam prevzel vlogo svetovalca na eni izmed misij, katere se bo udeležil. Šele na tečaju je doumel, kaj so mu takrat svetovali tuji policisti. Druga izkušnja ali raje nasvet, ki sem ga pridobil na tem tečaju in v vseh letih dela, pa je prišel od kolegice s Švedske. Dejala je, da rezultati misije ne bodo vidni v enem mandatu, po vsej verjetnosti v enem mandatu sploh ne bomo nič spremenili. Na to je potrebno gledati dolgoročno, da se bo mogoče v 10, 20 ali 50 letih nekaj spremenilo. In da je potrebno nekje začeti ter da lahko vsak posameznik doda svoj delček v ta mozaik, ki bo viden šele v (daljni) prihodnosti. Nihče ne bo sam rešil sveta. Vsak naj opravi samo svojo nalogo in skupek vsega bo dal pričakovani rezultat. To je tudi edini sprejemljivi način razmišljanja o varnosti in miru na svetu ter o temi tega diplomskega dela.

6 LITERATURA

1. Čaleta, Denis. 2009. Uredniški uvod. V *Bilten Slovenske vojske*, ur. Alojz Šteiner, 7–10. Ljubljana: Generalštab Slovenske vojske.
2. Častnik 20. motoriziranega bataljona SV. 2011. Intervju z avtorjem. Celje, 14. februar.
3. Častnik 10. motoriziranega bataljona SV. 2011. Intervju z avtorjem. Ljubljana, 15. februar.
4. Častnik 17. bataljona vojaške policije SV. 2011. Intervju z avtorjem. Ljubljana, 28. februar.
5. *Daytonski sporazum – General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina*. 1995. Dostopno prek: <http://www.nato.int/Ifor/gfa/gfa-an1a.htm> (28. januar 2010).
6. Earle, R. Caroline. 2004. *European Capacities for Peace Operations: Taking stocks*. Dostopno prek: <http://www.stimson.org/images/uploads/research-pdfs/Earle-EuropeanCapacitiesforPeaceOperations-TakingStock.pdf> (25. november 2010).
7. EuABC.com. 2011. *Petersberške naloge*. Dostopno prek: <http://sl.euabc.com/word/710> (23. november 2010).
8. EUFOR. 2011a. *EUFOR Fact Sheet*. Dostopno prek: http://www.euforbih.org/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=134 (16. december 2010).
9. --- 2011b. *EUFOR History*. Dostopno prek: http://www.euforbih.org/index.php?option=com_content&view=article&id=13&Itemid=133 (16. december 2010).
10. --- 2011c. *Political/Military Background*. Dostopno prek: http://www.euforbih.org/index.php?option=com_content&view=article&id=12&Itemid=132 (16. december 2010).

11. EUPM. 2009. *Overview*. Dostopno prek <http://www.eupm.org/Overview.aspx> (17. december 2010).
12. Fugina, Matej. 2009. Nato in EU v Bosni: sinergija ali tekmovanje? *Slovenska vojska* 17 (19): 26–28.
13. Furlan, Branimir, Davorin Rečnik, Rudi Vrabič, Vasilje Maraš, Janez Cerkovnik, Branko Špur, Miloš Šonc, Marjan Tušak, Marijan Ivanuša, Boris Gorjup, Martin Kojadin, Kamil Lasič, Marko Unger in Darko Petelin. 2006. *Vojaška doktrina*. Ljubljana: Ministrstvo za obrambo. Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje.
14. Garb, Maja. 2002. Pričakovanja slovenskih policistov glede mirovnih misij. V *Dnevi varstvoslovja*, ur. Milan Pagon, 21. Ljubljana: Visoka policijsko varnostna šola.
15. --- 2003. Mirovne operacije (4.del). *Slovenska vojska* 11 (8): 15–19.
16. --- 2005. Slovenska policija v mirovnih operacijah. V *Mirovne operacije in vloga Slovenije*, ur. Ljubica Jelušič, 187–200. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
17. --- 2010. Intervju z avtorjem. Ljubljana, 25. november.
18. Gažević, Nikola, Svetozar Radojević, Predrag Ilić, Antun Malić, Drago Matković, Vojislav Nikolić, Petar Petrović, Zdravko Popin in Borislav Ratković, ur. 1973. *Vojna enciklopedija*. Druga izdaja, 6. del. Beograd: Redakcija vojne enciklopedije.
19. --- 1975. *Vojna enciklopedija*. Druga izdaja, 10. del. Beograd: Redakcija vojne enciklopedije.
20. Grošelj, Klemen. 2007. *Slovenija v svetu mirovnih operacij*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
21. --- 2010. Balkan: Kako naprej? *Revija Obramba* 42 (4): 17–20.

22. Huselja, Adil. 2008. Uveljavitev slovenske policije na mednarodnem prizorišču. *Varnost* 56 (1): strokovni prispevki 1–4.
23. Hürner, R.G. 1998. Bosanski konflikt in njegove posledice (ali poskus razrešitve etnične kvadrature kroga?). *Teorija in praksa* 35 (3): 506–514.
24. Janowitz, Morris. 1961. *The Professional Soldier: a social and political portrait*. London, New York: The Free Press of Glencoe a division of the Cromwell-Collier Publishing Company.
25. Jazbec, Milan. 2009. Vloga, organiziranost in delovanje OZN, NATA, EU in OVSE v izvajanju operacij v podporo miru. V *Varnost, humanitarnost, obnova in razvoj. Mirovne operacije-pokonfliktne varnostne, ekonomske, finančne, humanitarne, stabilizacijske in rekonstrukcijske teorije, prakse in dileme*, ur. Bojan Pipenbaher, 27–47. Ljubljana: Ministrstvo za obrambo.
26. Jelušič, Ljubica. 1997. *Legitimnost sodobnega vojaštva*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
27. --- 2001. Mirovne operacije – prostor izmenjave izkušenj Slovenske vojske in Slovenske policije. V *Dnevi varstvoslovja*, ur. Milan Pagon, 787–793. Ljubljana: Visoka policijsko-varnostna šola.
28. --- 2002. Veliko izkušenj za veliko poslušalcev? Slovenski policisti po vrnitvi z mirovnih misij. V *Dnevi varstvoslovja*, ur. Milan Pagon, 21. Ljubljana: Visoka policijsko-varnostna šola.
29. --- 2003. Mirovne operacije (2.del). *Slovenska vojska* 11 (6): 12–15.
30. --- 2005. *Mirovne operacije in vloga Slovenije*. Ljubljana. Fakulteta za družbene vede.
31. --- 2009. Oblikovanje strategije sodelovanja Republike Slovenije v mednarodnih operacijah in na misijah. *Bilten Slovenske vojske* 11 (1): 37–62.

32. Jernejčič, Andreja. 2004. Skupaj z Avstrijo v operaciji SFOR v BiH. *Obramba* 35 (4): 27.
33. Judge Advocate General. 2005. *Law of war Handbook*. Dostopno prek: http://www.loc.gov/rr/frd/Military_Law/pdf/law-war-handbook-2005.pdf (28. februar 2010).
34. Juvan, Jelena. 2005. Slovenska vojska v mirovnih operacijah. V *Mirovne operacije in vloga Slovenije*, ur. Ljubica Jelušič, 175–187. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
35. Klobasa, Dušan in Pogačar, Leopold. 2005. Sodelovanje Slovenije v Policijski misiji EU v BiH. V *Dnevi varstvoslovja*, ur. Milan Pagon, 141. Ljubljana: Visoka policijsko-varnostna šola.
36. Kotnik-Dvojmoč, Igor. 2002. *Preoblikovanje oboroženih sil sodobnih evropskih držav*. Doktorska naloga. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
37. Kriminalist slovenske policije 1. 2011. Intervju z avtorjem. Ljubljana, 25. januar.
38. Kriminalist slovenske policije 2. 2011. Intervju z avtorjem. Ljubljana, 16. februar.
39. Kuhar, Tadeja. 2002. Med najboljšimi. *Revija Obramba* 34 (1): 16–17.
40. *Lizbonska pogodba – The Treaty on European Union as amended by the Treaty of Lisbon in its EU Official Journal version dated 17 December 2007*. 2007. Dostopno prek: www.official-documents.gov.uk/document/cm73/7310/7310.pdf (23. november 2010).
41. Lukić, Radomir D., Miroslav Pečujlić, Danilo Ž. Marković, Sergej Flere, Silvano Bolčić, Vladimir Milanović, Vladimir Milić, Predrag Radenović, Jugoslav Stanković, Živko Surčulija. 1982. *Sociološki leksikon*. Beograd: Savremena administracija.
42. Medicinska sestra vojaške zdravstvene enote slovenske vojske. 2011. Intervju z avtorjem. Maribor, 17. februar.

43. Medicinski tehnik vojaške zdravstvene enote slovenske vojske. 2011. Intervju z avtorjem. Maribor, 17. februar.
44. Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine. 2011. *SIPA State Investigation and Protection Agency*. Dostopno prek: http://www.sipa.gov.ba/hr/struktura/organizacione_jedinice.php (16. december 2010).
45. Moskos, Charles C., John Allen Williams in David R Segal. 2000. Armed Forces after the Cold War. V *The Postmodern Military. Armed Forces After the Cold War*, ur. Charles C. Moskos, 1–13. New York: Oxford University Press.
46. Ministrstvo za obrambo Slovenska vojska. 2011. *Bosna in Hercegovina*. Dostopno prek: <http://www.slovenskavojska.si/mednarodno-sodelovanje/mednarodne-operacije-in-misije/bosna-in-hercegovina/> (16. december 2010).
47. Ministrstvo za zunanje zadeve. 2011. *Evropska varnostna in obrambna politika*. Dostopno prek: http://www.mzz.gov.si/si/zunanja_politika/evropska_unija/evropska_varnostna_in_obrambna_politika_evop/ (23. november 2010).
48. Mulec, Jan. 2004. *Policijske naloge sodobnih vojsk*. Diplomaska naloga. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
49. Muratbegović, Elmedin. 2003. Policija in preprečevanje kriminalitete v lokalni skupnosti v Bosni in Hercegovini. *Varstvoslovje* 5 (4): 344–49.
50. NATO. 2000: *SFOR Informer Online: The IPTF in BiH*. Dostopno prek: <http://www.nato.int/SFOR/indexinf/90/iptfbih/t000623o.htm> (28. januar 2010).
51. --- 2001. *Priročnik o zvezi NATO*. Bruselj: NATO Office of Information and Press.
52. ---2010. *Allied Joint Doctrine for Non-Article 5 Crisis Response Operations AJP-3.4.(A)*. Dostopno prek: [www.kam.lt/download/14142/ajp-3.4\(a\)%20rd1.pdf](http://www.kam.lt/download/14142/ajp-3.4(a)%20rd1.pdf) (28. januar 2010).

53. Obramboslovni raziskovalni center Inštituta za družbene vede Fakultete za družbene vede v Ljubljani. 2004. Slovenska vojska v mirovnih operacijah. *Slovenska vojska* 12 (5): priloga.
54. OSCE. 2007. *OSCE Handbook*. Dostopno prek: <http://www.osce.org/item/22286.html?ch=1002> (30. november 2010).
55. Pavlič, Boštjan. 2003. *Usposabljanje in opremljenost slovenskih policistov v mirovnih operacijah*. Diplomaska naloga. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
56. Pešec, Mojca. 2008. Razvoj konceptov celovitega in usklajenega delovanja mednarodnih dejavnikov pri reševanju kompleksnih kriz. *Bilten Slovenske vojske* 10 (4): 261–73.
57. Podčastnik 17. bataljona vojaške policije SV. 2011. Intervju z avtorjem. Postojna, 15. februar.
58. Policija. 2007. *Slovenska Policija v mednarodnih civilnih misija 1997–2007*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve.
59. --- 2011a. *EUPM – European Union Police Mission*. Dostopno prek: <http://www.policija.si/index.php/mednarodno-sodelovanje/mednarodne-civilne-misije/8043-eupm?lang=> (15. december 2010).
60. --- 2011b. *OHR – Office of The High Representative*. Dostopno prek: <http://www.policija.si/index.php/mednarodno-sodelovanje/mednarodne-civilne-misije/8057-ohr> (15. december 2010).
61. Policijski inšpektor slovenske policije. 2011. Intervju z avtorjem. Ljubljana, 11. februar.
62. Pišlar, Marko. 2003a. Pri Slovenskih vojaki v Doboju. *Slovenska vojska* 11 (17): 22–23.
63. --- 2003b. Slovenski vojaki v Bosni imajo velik ugled. *Slovenska vojska* 11 (19): 20–22.

64. --- 2005. Slovenski vojaški policisti zapustili BiH. *Slovenska vojska* 13 (7): 8–10.
65. Pripadnik neznane enote slovenske vojske. 2011. Intervju z avtorjem. Ljubljana, 25. januar.
66. Prlenda, Antonio. 2005. *BiH State Information and Protection Agency Internationally Recognised*. Dostopno prek: http://www.setimes.com/cocoon/setimes/xhtml/en_GB/features/setimes/features/2005/08/01/feature-03 (17. december 2010).
67. *Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 798 o situaciji v Bosni in Hercegovini*. 1992. Dostopno prek: <http://daccess-ods.un.org/TMP/9772672.65319824.html> (13. december 2010).
68. *Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1031 o izvajanju mirovnega sporazuma v Bosni in Hercegovini in o prenosu oblasti z UNPROFOR na IFOR*. 1995. Dostopno prek: <http://daccess-ods.un.org/TMP/3672930.30023575.html> (28. januar 2010).
69. *Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1088 o situaciji v Bosni in Hercegovini*. 1996. Dostopno prek: <http://daccess-ods.un.org/TMP/7107912.89806366.html> (28. januar 2010).
70. *Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1396 o situaciji v Bosni in Hercegovini*. 2002. Dostopno prek: <http://daccess-ods.un.org/TMP/2839654.38604355.html> (15. december 2010).
71. *Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1575 o situaciji v Bosni in Hercegovini*. 2004. Dostopno prek: <http://daccess-ods.un.org/TMP/6568946.html> (30. januar 2010).
72. *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. 2005. Ljubljana: SAZU, CD izdaja.
73. *Slovenska vojska*. 2007. Prvi slovenski vojak na misijo pred desetimi leti, 15 (9): 9–10.

74. --- 2009a. Na PSSV slovesnost pred odhodom v sile v Eufor in Isaf, 17 (14): 7.
75. --- 2009b. Prispevek Slovenske vojske k reformam BiH, 17 (19): 15.
76. --- 2009c. 12 let sodelovanja SV v mednarodnih operacijah in na misijah, 17 (7): 16–21.
77. --- 2010. Slovenski četi na Kosovu, 18 (10): 14.
78. Sotlar, Andrej. 2001. Racionalizacija in preseganja obrambne dileme malih držav. V *Dnevi varstvoslovja*, ur. Milan Pagon, 795–808. Ljubljana: Visoka policijsko-varnostna šola.
79. Svetina, Tone. 1968. *Ukana*. Prva knjiga. Ljubljana: Zavod borec.
80. Šentija, Josip, Ivona Ajanović, Darko Bidjin, Nada Bogdanov, Žarko Domljan, Božidar Feldbauer, Vjekoslav Fišter, Frano Gospodnetić, Blaga Grlić-Justinijanović, Darko Grlić, Ljubiša Grlić, Marijan Hanžeković, Ljudevit Ilijanić, Vojmri Kljaković, Kruno Krstić, Tomislav Ladan, Mirjana Lazić, Trpimir Macan, Milan Marinović, Mirko Mirković, Oto Oppitz, Vladimir Podlesnik, Marija Polić, Mirza Precić, Marija Sikirić, Anđelka Stipčević, Dragovan Šepić, Klara Šimek-Škoda, Aleksandar Vereš, Borko Vranjican in Antun Vujić, ur. 1979. *Opća enciklopedija*. 5. zvezek. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod.
81. --- 1980. *Opća enciklopedija*. 6. zvezek. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod.
82. --- 1982. *Opća enciklopedija*. 8. zvezek. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod.
83. Šket, Valerija. 2003. Največji kontingent SV v BiH. *Slovenska vojska* 12 (2): 4–5.
84. Šket, Valerija in Pišlar, Marko. 2003. Policisti v mirovnih misijah predvsem svetujejo *Slovenska vojska* 11 (15): 22–23.

85. Šteiner, Alojz in Alan Geder. 2009. *Značilnosti sodelovanja Slovenske vojske v dosedanjih mednarodnih vojaških operacijah in na misijah*, ur. Alojz Šteiner, 183-210. Ljubljana: Ministrstvo za obrambo, Slovenska vojska.
86. Tardy, Thierry. 2003. *Limits and Opportunities of UN-EU Relations in Peace Operations: Implications for DPKO*. Dostopno prek: http://pksoi.army.mil/doctrine_concepts/documents/UN%20Policy%20Documents/UN%20EU.pdf (15. februar 2011).
87. Tardy, Thierry in Erik Windmar. 2003. *The EU and Peace Operations: Proceedings of Workshop held at Geneva Center for Security Policy*. Dostopno prek: <http://www.isn.ethz.ch/isn/Digital-Library/Publications/Detail/?ots591=0C54E3B3-E9C-BE1E-2C24-A6A8C7060233&lng=en&id=7398> (15. februar 2011).
88. Trafela, Ivan. 1999. Fantje za vzor. *Revija obramba* 31 (8): 10.
89. Trifunović, Jelena. 2003. Mirovne operacije (6. del). *Slovenska vojska* 11 (10): 20–21.
90. Trifunović, Jelena in Pišlar, Marko. 2003. Mirovne operacije (10. del). *Slovenska vojska* 11 (3): 20–23.
91. United Nations. 1997. *United Nations Peacekeeping Handbook for Junior Ranks*. New York: United Nations Department of Peacekeeping Operations/Police Division.
92. --- 2002. *UNMIBH*. Dostopno prek: <http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/past/unmibh/> (16. december 2010).
93. --- 2003. *Handbook on United Nations Multidimensional Peacekeeping Operations*. Dostopno prek: <http://www.peacekeepingbestpractices.unlb.org/Pbps/library/Handbook%20on%20UN%20PKOs.pdf> (13. julij 2010).
94. --- 2005. *United Nations Police Handbook*. New York: United Nations Department of Peacekeeping Operations/Police Division.

95. United States Armed Forces. 1995. *Joint Doctrine for Military Operations Other Than War*. Dostopno prek: www.bits.de/NRANEU/others/jp-doctrine/jp3_07.pdf (13. julij 2010).
96. United States Army. 1993. *Field Manual 100-5: Operations*. Dostopno prek: <http://www.fprado.com/armorsite/US-Field-Manuals/FM-100-5-Operations.pdf> (19. julij 2010).
97. --- 1994. *Field Manual 100-23: Peace operations*. Dostopno prek: http://www.dtic.mil/doctrine/jel/service_pubs/fm100_23.pdf (13. julij 2010).
98. United States Institute for Peace. 2010. *U.S. Online Training Course for OSCE, including REACT. Module 2: OSCE Mission and other Field Activity Structures and Functions*. Dostopno prek: <http://react.usip.org/> (30. november 2010).
99. *Ustanovna listina združenih narodov – United Nations Charter*. 1945. Dostopno prek: <http://www.mednarodni-odnosi.si/mo.htm> (28. januar 2010).
100. Varagič, Petar. 2010. *Establishment and Operationalization of Security Council Mandates for Peacekeeping Operations*. Predavanje na usposabljanju UN Mission Basic Course, 11. oktober, Gotenica.
101. Varnostni svet Združenih narodov. 1997. *Statement of the President of the Security Council*. Dostopno prek: <http://daccess-ods.un.org/TMP/3187197.44682312.html> (13. december 2010).
102. Velitchkova, dr. Guergana. 2002. *NATO-OSCE Interaction in Peacekeeping: Experience and Prospects in Southeast Europe*. Dostopno prek: www.nato.int/acad/fellow/99-01/Velitchkova.pdf (30. januar 2010).
103. Vlada Republike Slovenije. 2009. *Kratka predstavitev EU*. Dostopno prek: <http://www.evropa.gov.si/si/kratka-predstavitev/> (14. februar 2011).
104. Vojak 20. motoriziranega bataljona slovenske vojske. 2011. Intervju z avtorjem. Celje, 14. februar

105. Vojak 10. motoriziranega bataljona slovenske vojske. 2011. Intervju z avtorjem. Ljubljana, 15. februar.
106. *Zakon o policiji* (Zpol- UPB 6). Ur. l. RS 107/2006 (17. oktober).
107. Žabkar, Anton. 2003. *Marsova dediščina Temelji vojaških ved 1. knjiga*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

PRILOGI

PRILOGA A: FOTOGRAFIJE GLEDE MIROVNIH OPERACIJ

A.1: Pripadnik MSU v BiH v stiku z lokalnim prebivalstvom.

Vir: Pišlar (2005, 9).

A.2: Pripadnik kontingenta MSU in lokalni prebivalec države gostiteljice (Slika nazorno prikaže, kako na misijah vojaki opravljajo precej »neklasične« vojaške naloge.).

Vir: Slovenska vojska (2009b, 13).

A.3: Usposabljanje v bazi Butimir v Sarajevu (še en primer neklasičnih vojaških nalog).

Vir: Slovenska vojska (2007, 9).

A.4: Usposabljanje vojaške policije za vzdrževanje javnega reda in miru.

Vir: Slovenska vojska (2010, 14.)

A.5: Patuljiranje vojske na območju BiH.

Vir: Obramboslovni raziskovalni center Inštituta za družbene vede Fakultete za družbene vede v Ljubljani (2004, 13).

A.6: Baza Butimir v Doboju, kjer so bili nastanjeni tudi vojaki SV.

Vir: Pišlar (2003a, 23).

A.7: Pripadnika EUPM pod zastavo BiH.

Vir: EUPM Overview 2009.

A.8: SIPA v BiH pri delu s podporo EUPM.

Vir: Prlenda 2005.

PRILOGA B: OPRAVLJENI INTERVJUJI S PRIPADNIKI SV IN POLICISTI

INTERVJU ŠT. 1

ORGANIZACIJA: POLICIJA

KRAJ IN DATUM: LJUBLJANA, 25. 1. 2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?

Evropske unije, EUPM.

2. Kako dolgo?

Eno leto in pol.

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?

Najprej crime advisor, nato team leader, oboje v okviru policijske organizacije SIPA.

4. Ste bili na misiji prvič?

Ne. Na prvi misiji sem bil v Jordaniji v okviru policije.

5. Koliko vas je bilo?

Štirje slovenski policisti na različnih koncih BiH, ki so opravljali različne naloge.

6. Kaj je bil cilj misije?

Po pravici povedano ne vem. Nihče ni znal povedati, kaj je dejansko cilj misije, tudi šef misije ne.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

/

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Doseči štiri evropske policijske standarde za katere zopet nihče ni znal povedati, kateri so. Eden od ciljev naj bi bil ukinitve vizumskega režima.

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Ustavljanje in nadzor cestnega prometa ipd.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Opravljali smo naloge, katere so bile določene že pred misijo. Obsegale so varovanje določenih javnih prireditvev (npr. shodi četnikov, ipd.), sicer na večji oddaljenosti in ne na samem kraju prireditve, kjer smo opazovali in spremljali situacijo; izkop trupel v povezavi z zločini (da se ne bi uničili dokazi, npr. uničenje lobanj, na katerih so bili sledovi strelnega orožja); pisanje poročil ipd.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?

/ Ni bilo znano, kaj je bil cilj misije.

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?

V osnovi je misija dobro zastavljena, edini problem je kadrovanje.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?

Da, glede opreme ni bilo problemov. Brez pripomb, imeli smo vse, kar smo potrebovali.

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.), če sploh ste?

Z vojsko smo sodelovali v manjši meri oziroma v omejenem obsegu, za npr. pridobitev slik določenega območja na podlagi koordinat, tako da je vojska slikala območje s pomočjo aviona. V določeni meri tudi s SOVA, na žalost nič s slovensko policijo, kljub temu da bi lahko ponudila odlične informacije.

15. S katerimi ste sodelovali največ?

/

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?

Ne. Naloge so v bistvu čisto drugačne kot tiste, ki jih policist opravlja doma.

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?

/ Ni bilo znano, kaj je bil cilj misije.

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?

Naloge so tipično policijske, kriminalističnega tipa, kot so npr. delo in preiskovanje vlomov, umorov, eksplozij z razliko, da se vlomov niti ne preiskuje, ker je ogromno umorov. Glede tega so bosanski policisti zelo dobri in dobro opremljeni ter delajo zelo dobro, ker poznajo ljudi in hitro izvedo, kdo bi lahko zagrešil zločine. Dobre informacije in poznavanje terena in ljudi.

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo)

Da, vsekakor. Vendar kam drugam, ne več na isto mesto oz. v isto državo.

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?

Predvsem za naloge, ki smo jih opravljali oz. smo dobivali informacije na predavanjih glede okolja misije. Usposabljanje pred odhodom je trajalo tri dni.

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljani za dejansko delo?

Da.

INTERVJUVAL: ANŽE GOLUB

INTERVJU ŠT. 2

ORGANIZACIJA: SLOVENSKA VOJSKA

KRAJ IN DATUM: LJUBLJANA, 25. 1. 2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?

Evropske unije, EUFOR Althea.

2. Kako dolgo?

Šest mesecev.

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?

Kot operativec, ki je izvajal naloge na terenu. * Intervjuvanec na tem mestu pove, da zaradi narave nalog, ki jih je opravljala na misiji, na določena vprašanja ne more odgovarjati. Tako tudi ne pove točno, v kakšni vlogi je nastopal oz. kakšno delovno mesto je zasedal.

4. Ste bili na misiji prvič?

Ne. Pred tem sem bil že na misiji na Kosovu v okviru SV.

5. Koliko vas je bilo?

24 pripadnikov SV iz različnih enot, ki so delali na različnih mestih kot npr. v poveljstvu, nacionalnem podpornem elementu ipd.

6. Kaj je bil cilj misije?

Ne vem, tega ni nihče znal točno povedati. Nihče ni vedel, kaj točno je to.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

///

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Spremljanje situacije, zbiranje informacij.

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Enake, kot smo jih dejansko opravljali, torej zbiranje informacij.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Zbiranje informacij in spremljanje situacije.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?

/ Ni bilo znano, kaj je bil cilj misije. /

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?

Ne.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?

Da. Oprema je bila standardna in je ustrezala opravljanju teh nalog.

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.), če sploh ste?

Ni bilo sodelovanja oziroma sodelovanje s Policijo je bilo v tej meri, da smo izdelovali fotografije z letali za njihove potrebe. Ostale vrste sodelovanja so bile izključno neformalnega tipa.

15. S katerimi ste sodelovali največ?

/

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?

Naloge so bile popolnoma drugačne kot tiste, ki jih opravljamo doma.

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?

/ Ni bilo znano, kaj je bil cilj misije.

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?

Naloge so bile vojaškega tipa in ne nekaj drugega.

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo.)

Da po vsej verjetnosti da, vendar še ne takoj zdaj.

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?

Dejansko smo se pripravljali in usposabljali za naloge, ki smo jih izvajali na misiji. Priprave so bile OK.

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljani za dejansko delo?

Da. Priprave in usposabljanje so bili ustrezni, oprema tudi, tako da smo bili ustrezno pripravljani za dejansko delo.

INTERVJU ŠT. 3

ORGANIZACIJA: POLICIJA

KRAJ IN DATUM: LJUBLJANA, 11. 2. 2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?

Evropske unije.

2. Kako dolgo?

Eno leto in sem ta trenutek še vedno na tej misiji. Misija je bila podaljšana za eno leto, do konca leta 2011.

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?

Chief Advisor of Regional Office (glavni svetovalec), in sicer najprej v Tuzli, nato v Sarajevu. Sodelujem z lokalnimi policisti in imam svoje svetovalce za različna področja dela (npr. criminal advisor, za področje kriminalitete, ipd.).

4. Ste bili na misiji prvič?

Ne. Pred tem sem bil na misiji v Jordaniji (v okviru policije). To je moja druga misija.

5. Koliko vas je bilo?

Štirje. Trije crime advisorji in jaz kot chief advisor.

6. Kaj je bil cilj misije?

Mentorstvo, opazovanje in svetovanje na področju boja proti organiziranemu kriminalu in korupciji.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

Ne. Ni mehanizmov oz. primernih vzvodov, da bi lokalna policija upoštevala nasvete. Nasvete ali usmeritve, ki jih dobijo lokalni policisti, lahko upoštevajo ali pa ne. Ni posledic za njih, če teh navodil ali nasvetov ne upoštevajo.

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Enako. Mentorstvo, opazovanje, svetovanje na področju boja proti organiziranemu kriminalu in korupciji.

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Mentorstvo in svetovanje.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Naloge, katere naj bi opravljali na misiji. Mentorstvo in svetovanje, dejansko enake naloge kot so bile predvidene pred misijo. Pri misijah EU se policisti namreč prijavijo za točno določeno delovno mesto.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?

Določene naloge niso ustrezne, v teoriji pa so OK (mentorstvo). V praksi jih je zaradi slabih mehanizmov in vzvodov (oziroma zaradi odsotnosti le teh) namreč težko izjaviti.

Enako je problem tudi korupcija, saj določenih stvari zaradi koruptivnosti policisti sploh nočejo narediti, ne glede na to, kako dobro jih usposobimo in opremimo.

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?

Postavil bi dobrega uslužbenca v OHR, ki bi opravil s skorumpiranimi politiki in jih odstavil. Uslužbenec OHR namreč ima to moč.

Ministra za pravosodje BiH bi prav tako zamenjal ter določil rok za reševanje primerov oz. specifičnega primera, ki je v povezavi z določenim političnim funkcionarjem v BiH. Ta primer namreč »leži v predalu« že več let.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?

Da. Glede opreme nimam pripomb.

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.), če sploh ste?

Z vojsko smo imeli neformalne sestanke. Naloge z vojsko nismo opravljali skupaj (mentorstov, patrolje ipd.). Obstajali so sicer tudi formalni sestanki preko ambasadorja, vendar samo v smislu izmenjave določenih informacij.

15. S katerimi ste sodelovali največ?

/ Do določene mere z vojsko.

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?

Tudi slučajno ne. Čisto drugo, čisto druge naloge – mentorstvo in svetovanje.

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?

Da, zdi se mi, da smo dosegli cilje. Dejstvo pa je, da opravljamo na misiji še druge naloge, ki formalno niso opredeljene z mandatom (npr. varovanje komemoracije v Srebrenici).

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa oz. bolj policijskega tipa ali nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?

Zelo policijskega tipa.

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo.)

Da. Vsekakor.

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?

V prednapotitvenem usposabljanju smo se usposabljali za naloge, ki smo jih nato dejansko izvajali na misiji.

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljani za dejansko delo?

Da, ustrezno sem bil pripravljen za delo.

INTERVJUVAL: ANŽE GOLUB

INTERVJU ŠT. 4

ORGANIZACIJA: POLICIJA

KRAJ IN DATUM: CELJE, 16.2.2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?

EUPM.

2. Kako dolgo?

2x12 mesecev.

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?

Organized Crime Adviser.

4. Ste bili na misiji prvič?

Ne bom odgovarjal.

5. Koliko vas je bilo?

Štirje policisti Republike Slovenije.

6. Kaj je bil cilj misije?

Približati delo policij BiH na raven dela policij EU.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

Po nekaj mesecih, ko ugotoviš zapletenost njihovega sistema, vidiš, da policija to ne more doseči zaradi popolnoma drugačnih zakonov, ki so v vsakem kantonu drugačni. Prav tako ne, ker je politična vpletenost v delo policije tako vplivna in močna, da kljub močni volji policije po spremembi, tega ni možno doseči.

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Isti cilj kot je cilj misije, vendar na svojem delovnem področju.

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Svetovanje pri boju proti organiziranemu kriminalu, nudenje pomoči pri preiskovanju KD, svetovanje pri izbiri in nabavi opreme za operativo.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Kot so navedene pri prejšnjem vprašanju.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?

Kar se samega dela policije tiče so cilji dobro zastavljeni. Problem je v politični ureditvi same države in vlad posameznih kantonov. Zavedati se morate, da obstaja več policij znotraj BiH. Torej, za vsak kanton svoja vlada, svoja policija, plus policija RS plus federalna policija, plus Sipa itd. Vsak vleče na svoj mlin in je sodelovanje velik problem. Da o finančah niti ne govorim.

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?

Ne, ni v moči misije.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?

Da.

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije...), če sploh ste?

MNZ dveh kantonov, koordinacija me ostalimi kantoni, Federalno MNZ.

15. S katerimi ste sodelovali največ?

Zoddelki za OK dveh kantonov, katere sem pokrival.

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?

Ne.

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?

Kolikor je za to situacija, kot sem jo v prejšnjih vprašanjih opisal, dopustila.

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa, oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?

Policijskega tipa.

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo.)

Da.

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?

Za naloge, katere sem izvajal.

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljene za dejansko delo?

Da.

INTERVJUVAL: ANŽE GOLUB

INTERVJU ŠT. 5

ORGANIZACIJA: SV/ 17. BVP

KRAJ IN DATUM: Ljubljana, 28. 2. 2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?

Pod okriljem SV v sestavi sil SFOR v BiH.

2. Kako dolgo?

Štiri mesece (zamenjava poveljnika voda, ki je prevzel drugo dolžnost).

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?

Poveljnik voda.

4. Ste bili na misiji prvič?

Da.

5. Koliko vas je bilo?

Dva voda VP, od tega en vod, katerega poveljnik sem bil tudi sam.

6. Kaj je bil cilj misije?

Zagotavljanje in vzdrževanje miru doseženega z mirovnim sporazumom.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

Da.

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Pomoč pri vzdrževanju pogojev za normalno življenje prebivalcev.

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Predvsem zbiranje informacij na terenu in pomoč pri zagotavljanju reda in miru.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Dejansko smo izvajali naloge povezane z zbiranjem informacij na terenu ter pomoč pri izvajanju določenih varnostnih akcij.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?

Da.

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?

Več prisotnosti na mejnih predelih s sosednjimi državami.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?

Da.

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.), če sploh ste?

Sodelovali smo predvsem z drugimi vojskami v sestavi SFOR, lokalno civilno policijo, predstavniki lokalnih oblasti, predstavniki verskih skupnosti in prebivalci.

15. S katerimi ste sodelovali največ?

Največ smo sodelovali z lokalno policijo in prebivalci.

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?

V določeni meri so bile naloge podobne, predvsem na področju zbiranja informacij v zvezi z nezakonitimi dejavnostmi (primerljivo s preiskovanjem kaznivih dejanj).

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?

Menim, da smo še presegli pričakovanja poveljstva SFOR, medtem ko po vsej verjetnosti nismo izpolnili vseh pričakovanj prebivalcev.

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?

Menim, da so bile naloge predvsem policijske.

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo.)

Načeloma nisem »prostovoljec«, ki beži pred problemi doma, vendar se bom vedno odzval, ko bo SV od mene pričakovala udeležbo na misiji.

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?

Zbiranje informacij in vzpostavitev JRM.

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljene za dejansko delo?

Da.

INTERVJUVAL: ANŽE GOLUB

INTERVJU ŠT. 6

ORGANIZACIJA: 17.BVP

KRAJ IN DATUM: Postojna, 15. 2. 2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?

GŠSV/MORS.

2. Kako dolgo?

Šest mesecev.

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?

Vodni podčastnik.

4. Ste bili na misiji prvič?

Da.

5. Koliko vas je bilo?

29 pripadnikov VP.

6. Kaj je bil cilj misije?

Zbiranje informacij na terenu.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

Da.

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Zbiranje informacij na terenu.

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Zbiranje informacij na terenu.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Zbiranje informacij na terenu.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?

Da.

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?

Več prisotnosti na terenu.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?

Da.

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.), če sploh ste?

Civilna policija, predstavniki lokalnih oblasti, predstavniki verskih skupnosti in prebivalci.

15. S katerimi ste sodelovali največ?

Predstavniki lokalnih oblasti, predstavniki verskih skupnosti in prebivalci.

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?

Ne, doma opravljamo vojaško policijske naloge.

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?

Da, vsaj tako so nam zatrdili iz nadrejenega italijanskega poveljstva.

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?

Težko se je opredeliti, mislim, da so bile naloge bolj policijskega tipa.

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo.)

Ko mi poteče pogodba o izobraževanju, bom še šel na misijo.

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?

Zbiranje informacij in vzpostavitev JRM.

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljene za dejansko delo?

Da.

INTERVJUVAL: ANŽE GOLUB

INTERVJU ŠT. 7

ORGANIZACIJA: 20.MOTB

KRAJ IN DATUM: Celje, 14. 2. 2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?

1.MOTČ/20. MOTB delovali smo v okviru TF NORTH kot izvidniška četa. Naziv misije je bil ALTHEA EUFOR.

2. Kako dolgo?

Misija je trajala od 15JAN05-15JUL05.

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?

Poveljnik izvidniškega voda.

4. Ste bili na misiji prvič?

Da.

5. Koliko vas je bilo?

V četi nas je bilo 117. V vođu pa 33.

6. Kaj je bil cilj misije?

Enota je delovala kot izvidniška četa direktno podrejeno poveljniku TF North. Namen enote je bilo zbiranje informacij glede na potrebe poveljnika in njegovega štaba. Zajemalo je od izvidovanja poti, nadzor meje, postavljanje kontrolnih točk, opazovanje ter zbiranje informacij pri lokalnem prebivalstvu.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

Da. Menim, da je enota delovala glede na svoje poslanstvo in namero nadrejenega.

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Cilje enote je bil uspešna izvedba nalog, ki so nam bile zaupane.

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Glej odgovor št. 6.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Naloge, ki smo jih opravljali, so bile skladne z nalogami, ki bi jih naj opravljali.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?

Da.

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?

Ne, naloge, ki smo jih opravljali, so bile zanimive in odgovorne ter so omogočale veliko stopnjo avtonomije.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?

V začetku misije so se pojavljali določeni deficiti v opremljenosti, ki pa smo jih v veliki meri opravljali sproti. Bi pa za te naloge potrebovali daljnoglede z večjo povečavo, fotoaparate, ki jih je možno integrirati na daljnoglede, več GPS naprav, avtoradije, boljšo komunikacijsko opremo, potrebno bi bilo izvesti manjše popravke na vozilih (strešni prtljažniki).

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.), če sploh ste?

Veliko smo sodelovali z lokalno policijo, mejnimi organi, MSU, Humint skupinami, LOT skupinami. V določeni meri smo sodelovali tudi z nevladnimi organizacijami.

15. S katerimi ste sodelovali največ?

Lokalna policija in lokalne oblasti (občine) ter LOT skupine.

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?

Ne. Četa, ki je bila napotena na nalogo v BiH, je bila po formaciji motorizirana četa in ne izvidniška.

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?

Da.

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa, oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?

En del nalog je bil bolj policijski (kontrolne točke, nadzor meje, zbiranje informacij), spet druge bolj vojaške (zavarovanje, nadzor, izvidovanje cest in območij).

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo.)

Od leta te misije sem sodeloval še na dveh (ISAF in KFOR).

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?

Usposabljali smo se za namenske naloge, ki so bile v veliki meri podobne nalogam, ki smo jih opravljali na misiji.

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljani za dejansko delo?

Da, priprave so bile ustrezne. Edino, kar sem pogrešal, je bilo usposabljanje iz klasičnih izvidniških vsebin.

INTERVJUVAL: ANŽE GOLUB

INTERVJU ŠT. 8

ORGANIZACIJA: 20.MOTB

KRAJ IN DATUM: CELJE, 14. 2. 2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?
20.MOTB/1.MOTČ.

2. Kako dolgo?
Šest mesecev.

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?
Vojak/bolničar.

4. Ste bili na misiji prvič?

Da.

5. Koliko vas je bilo?

1.MOTČ (117 pripadnikov).

6. Kaj je bil cilj misije?

Vzdrževanje miru, izvidovanje področij.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

Da.

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Vzdrževanje miru, izvidovanje področij.

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Vzdrževanje miru, izvidovanje področij.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Nadzor prodaje in sečnje lesa na črno, nadzor meje.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?

Da.

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?

Ne.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?

Da.

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.), če sploh ste?

Civilna policija, humanitarne organizacije (deljenje humanitarne pomoči).

15. S katerimi ste sodelovali največ?

Civilna policija.

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?

Ne.

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?

Da.

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?

Bolj policijskega tipa.

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo.)

Da.

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?

Pripravljali smo se za operacije v podporo miru.

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljene za dejansko delo?

Da.

INTERVJUVAL: ANŽE GOLUB

INTERVJU ŠT. 9

ORGANIZACIJA VZE – ambulanta MARIBOR – ROLE 1 – stas

KRAJ IN DATUM: Maribor, 17. 2. 2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?

JOINT FORGE SFOR BiH pod poveljstvom NATO.

ALTHEA – EUFOR BiH pod poveljstvom EU.

2. Kako dolgo?

Prvič – 6 mesecev.

Drugič – 8 mesecev.

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?

Kot medicinska sestra v ROLE, kar je tudi moj osnovni poklic.

4. Ste bili na misiji prvič?

Da / Ne.

5. Koliko vas je bilo?

12 pripadnikov ROLE, 2 x zdravnik, 4 x sestra/tehnik, 6 x bolničar/šofer.

6. Kaj je bil cilj misije?

Zdravstvena zagotovitev pripadnikov, ki so bili na misiji, preventiva, in vse ostale zadeve, ki se izvajajo v sklopu zdravstva.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

Mislím, da je bil cilj te misije v celoti dosežen!

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Nuditi zdravstveno podporo vsem pripadnikom, nastanjenim in zaposlenim v bazi.

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Cilj misije ni bil samo eden, ampak se je zadeva prepletala. Saj smo skrbeli za zdravje naših in tujih pripadnikov, kakor tudi za domačine, ki so bili zaposleni v bazi, prav tako smo skrbeli za živalske preglede, ki so jih potrebovali zaposleni po trgovinah v bazi in kuhinji, izvajali smo predpisana cepljenja, tudi cepljenja proti sezonski gripi. Cepljenja smo izvajali tudi po bazah v bližini, v katerih so bili nastanjeni naši pripadniki. Zagotavljali smo tudi zdravstvena varstva na raznih športnih prireditvah, terenskih vajah in streljanjih ter usposabljanja iz tem prve pomoči.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Te naloge smo tudi dejansko opravljali.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?

Da vsekakor, saj so bila vsa mnenja uporabnikov in nadrejenih v bazi pozitivna.

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?

Ne, saj so se mi zdeli cilji in naloge korektne in vsekakor izvedljive. Zadovoljni so bili pacienti oz. uporabniki naših storitev, kakor tudi mi, ki smo te storitve izvajali.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?

Kar se tiče zdravstvene službe, moram reči, da smo imeli vso potrebno opremo, ki smo jo potrebovali za opravljanje teh nalog in tudi, če smo se primerjali z ostalimi v bazi (Avstrijci, Italijani), ki so imeli prav tako saniteto, smo bili mi, kar se tiče opreme nad njimi, zato so tudi ti pripadniki prav radi koristili naše usluge.

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.), če sploh ste?

Da, sodelovalo se je z bolnišnico, ambasado in raznimi zavodi.

15. S katerimi ste sodelovali največ?

Bolnišnico in ambasado.

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?

Ne, saj je bilo delo na misiji dosti bolj razgibano in dinamično kot doma.

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?

Kar se tiče mene, vsekakor.

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa, oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?

Naloge, ki jih je opravljal saniteta, so bile vsekakor bolj humanitarnega tipa.

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo.)

Ne vem. Smiselno pa se mi zdi, da se ljudje za misije odločajo prostovoljno in ne z ukazom, saj mislim, da če se oseba odloči prostovoljno, se to tudi pozna na kvaliteti dela, če pa nekoga prisilimo v nekaj, pa to dela z odporom ne dobimo pozitivnih rezultatov, za nameček pa imamo še nezadovoljnega pripadnika.

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?

Kot medicina v naši stroki. Podana pa so nam bila tudi druga področja, ki jih je potrebno obvladati na misiji.

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljeni za dejansko delo?

Da .

INTERVJUVAL: ANŽE GOLUB

INTERVJU ŠT. 10

ORGANIZACIJA VZE - ROLE 2 LM

KRAJ IN DATUM: Ljubljana, 17. 2. 2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?

JOINT FORGE SFOR BiH pod poveljstvom NATO.

2. Kako dolgo?

Šest mesecev.

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?

Kot medicinski tehnik v ROLE, kar je tudi moj osnovni poklic.

4. Ste bili na misiji prvič?

Da.

5. Koliko vas je bilo?

12 pripadnikov ROLE , 2 x zdravnik , 4 x sestra/tehnika , 6 x bolničar/šofer.

6. Kaj je bil cilj misije?

Zdravstvena zagotovitev pripadnikov, ki so bili na misiji, preventiva in vse ostale zadeve, ki se izvajajo v sklopu zdravstva.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

Mislím, da je bil cilj te misije v celoti dosežen!

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Nuditi zdravstveno podporo vsem pripadnikom nastanjenim in zaposlenim v bazi.

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Tam smo skrbeli za zdravje naših in tujih pripadnikov, kakor tudi za domačine, ki so bili zaposleni v bazi, prav tako smo skrbeli za živilske preglede, ki so jih potrebovali zaposleni po trgovinah v bazi in kuhinji, izvajali smo predpisana cepljenja, tudi cepljenja protisezonski gripi. Cepljenja smo izvajali tudi po bazah v bližini v katerih so bili nastanjeni naši pripadniki. Zagotavljali smo tudi zdravstvena varstva na raznih športnih prireditvah, terenskih vajah in streljanjih ter usposabljanja iz tem prve pomoči.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Te naloge smo tudi dejansko opravljali.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?

Da.

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?

Ne, saj so se mi zdeli cilji in naloge izvedljive. Zadovoljni so bili pacienti oz. uporabniki naših storitev.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?

Kar se tiče zdravstvene službe, moram reči, da smo imeli vso potrebno opremo, ki smo jo potrebovali za opravljanje teh nalog in tudi če smo se primerjali z ostalimi v bazi (Avstrijci,

Italijani), ki so imeli prav tako saniteto, smo bili mi, kar se tiče opreme, nad njimi, zato so tudi ti pripadniki prav radi koristili naše usluge.

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.), če sploh ste?

Da, sodelovalo se je z bolnišnico, ambasado in raznimi zavodi.

15. S katerimi ste sodelovali največ?

Bolnišnico in ambasado.

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?

Ne, saj je bilo delo na misiji dosti bolj razgibano in dinamično kot doma.

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?

Da.

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa, oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?

Naloge, ki jih je opravljala saniteta, so bile vsekakor bolj humanitarnega tipa

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo.)

Ne.

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?

Kot medicina v naši stroki. Podana so nam bila tudi druga področja, ki jih je potrebno obvladati na misiji.

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljene za dejansko delo?

Da .

INTERVJUVAL: ANŽE GOLUB

INTERVJU ŠT. 11

ORGANIZACIJA: SV

KRAJ IN DATUM: LJUBLJANA, 15. 2. 2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?

1.BR./10.MOTB/1.MOTČ.

2. Kako dolgo?

Šest mesecev.

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?

Vojak.

4. Ste bili na misiji prvič?

Takrat da.

5. Koliko vas je bilo?

Okoli 70 pripadnikov.

6. Kaj je bil cilj misije?

Ohranjanje miru v Bosni in Hercegovini.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

Da.

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Profesionalno opravljenja nalog in nadaljevanje nalog naših predhodnikov iz drugih enot (drugih vojska).

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Patrulje na danem območju, varovanje objektov, ohranjanje miru v regiji.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Navedene so v prejšnjem vprašanju.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?
Vsekakor.

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?
Večja pooblastila vojske.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?
Da, lahko bi bila boljša.

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.), če sploh ste?
Sodelovali smo samo z drugimi pripadniki vojske, tako SFOR kot vojske republike BiH.

15. S katerimi ste sodelovali največ?
Portugalska vojska.

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?
Ne.

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?
Da.

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?
Vojaškega, malo pomešano s policijskim tipom nalog.

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo.)
Da.

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?
Stabilizacijske naloge.

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljene za dejansko delo?

Da.

INTERVJUVAL: ANŽE GOLUB

INTERVJU ŠT. 12

ORGANIZACIJA: SV

KRAJ IN DATUM: LJUBLJANA, 15. 2. 2011

1. Pod okriljem katere organizacije ste bili na misiji?

1.BR./10.MOTB/1.MMČ.

2. Kako dolgo?

Šest mesecev.

3. Na kakšnem položaju oz. v kakšni vlogi ste nastopali?

Poveljnik 1.MOTV v MOTČ, ki je bila na območju odgovornosti kot izvidniška četa.

4. Ste bili na misiji prvič?.

Da.

5. Koliko vas je bilo?

1. četa, skupaj 88 pripadnikov.

6. Kaj je bil cilj misije?

Ohranjanje miru in stabilnosti v BiH.

7. Ali se vam je zdel cilj dosegljiv?

Da.

8. Kakšen cilj ste imeli vi oz. vaša enota?

Izvedba patroljiranja.

Zagotavljanje varnega okolja.
Zbiranje informacij.
Varovanje baze.
Izvedba »aktivnih žetev«- CORDON AND SEARCH.
Humanitarne naloge.
Spremstvo konvojev.

9. Kakšne naloge naj bi opravljali na misiji?

Bili naj bi izvidniška četa. Naloge izvidniške čete smo izvajali zgolj po transformaciji SFOR v EUFOR. V SFOR smo izvajali običajne naloge, enake ostalim četam.

10. Kakšne naloge ste dejansko opravljali?

Glej zgornjo točko.

11. Ali se vam zdi, da so bile odrejene naloge ustrezne za doseganje ciljev misije?

Da.

12. Ali bi glede tega kaj spremenili?

Ne.

13. Ali ste imeli ustrezno opremo za opravljanje teh nalog?

Vozila HUMVEE niso bila nabolj primerna zaradi širine cest in stanja na območju odgovornosti.

14. S katerimi organizacijami ste sodelovali (policija, nevladne organizacije itd.), če sploh ste?

Četa portugalske vojske.

Lokalna policija.

EUPM.

Vod romunske vojske.

15. S katerimi ste sodelovali največ?

Portugalska četa.

16. Ali se vam zdi, da ste opravljali enake naloge kot doma?

Ne.

17. Ali se vam zdi, da ste dosegli zastavljene cilje v času, ko ste bili na misiji?

Da.

18. Ali so bile po vašem naloge bolj vojaškega tipa, oz. bolj policijskega tipa ali pa nekega tretjega tipa (humanitarne naloge)?

V EUFOR so naloge postale vse bolj policijskega tipa – zbiranje informacij (HUMINT).

19. Boste odšli na še kakšno misijo? (Pojasnilo glede SV: cel kontingent s poveljem, ali se še vedno prostovoljno odločajo.)

Da. Zaenkrat so odločitve za misijo še prostovoljne.

20. Za kakšne naloge ste se predvsem pripravljali in usposabljali?

Naloge izvidništva. Operacije v podporo miru (VCP, KT, partuljiranje z vozili).

21. Ali ste bili po vašem mnenju ustrezno pripravljene za dejansko delo?

Da.

INTERVJUVAL: ANŽE GOLUB
